

Karo Laivynas Sumažintas

Washington. — Šios šalies karo laivynas dabar yra keturis kartus mažesnis, negu buvo karo pabaigoje. Japonijai pasiduodant JAV turėjo 1,300 karo laivų, kurių dabar tarnyboje palikta tik 306. Pergalės dienoje, 1945 m. rugp. 14 d., laivynas buvo 3,066,758 jūrininkai su 325,074 viršininkais. Dabar liko tarnyboje tik 425,000 jūrininkai su 47,000 viršininkų. Iš 41,272 laivynų lėktuvų palikta tik 15,000.

Priešinasi Tremtinių Ileidimui

Trenton, N. J. — New Jersey valstybės Amerikos Legiono metiniame suvažiavime rugp. 9 d. priimta rezolucija pasipriešinti Strattono biliui, kuriuo siūloma įleisti į Ameriką 400,000 tremtinių iš Europos. Suvažiavimas reikalauja įstatymo, kuriuo būtų įleidžiama į Ameriką tik tiek imigrantų, kad nepadidėtų nedarbas ir nepasunkėtų būtų trukumas.

Mažiau Valgykit, Daugiau Dirbkite!

London. — Anglijos ministras pirmininkas Attlee pareiškė visiems gyventojams, kad šaliai gresia sunkiausias finansinis pavojus, kokį kada nors turėjo Anglija. Nepaisant Marshall'o plano, siūlančio pasauliui Amerikos pagalbą, Anglijos gyventojai turi mažiau valgyti, o daugiau dirbti, sako Attlee. Kitaip Anglija neišsilaikysianti.

Gautos iš JAV paskolos \$3,750,000,000 ir iš Kanados \$1,250,000,000 gal išteksi, anot Attlee, iki 1949. Kadangi maisto trūkumas visame pasaulyje gana didelis, o Anglijos industrija šlubuojanti, šios milžiniškos paskolos išsėka greičiau, negu tikėtasi.

Paleisti Visi Vokiečiai Belaisviai

Berlin. — Amerikos kariuomenės vyriausybė paskelbė, kad visi pakliuvę į nelaisvę Vokietijos kareiviai jau paleisti, o visos svarbiosios karo reikmenų gaminimo įmonės sunaikintos. Per laikotarpį nuo 1945 m. gegužės mėn. 10 d. iki 1947 m. birž. 30 d. paleista iš nelaisvės vokiečių 8,010,007.

Nesuskaito Hitlerio Žiaurumo Aukų

New York. — Amerikos Žydų Komitetas paviršutiniškai apskaičiavo, kad iš buvusiu Vokietijoje 500,000 žydų liko gyvų tik keletas tūkstančių. Kiti Hitlerio budelių išžudyti.

Nacių teroro laikais Vokietijoje sunaikinta 2,000 žydiškų kolonijų, sugriauta ir sudėginta beveik visos buvusios 1,600 sinagogų, konfiskuota ar sunaikinta žydų turto už šimtą milijonų dolerių. Šios tragedijos galutinę sąskaitą, turbūt, niekad nebus galima surinkti.

KAIP MARINAMA JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJA

UN Laukia Toks Pat Likimas, Kaip ir Tautų Sąjungą

Sovietų atstovas Andrei Gromyko sudavė vienuoliktą smūgį Jungtinėms Tautoms, pareikšdamas "veto" prieš Saugumo Tarybos pasiūlytą komisiją taikai palaišyti Balkanuose.

Aišku, kad šis smūgis Jungtinių Tautų Organizaciją jau parbloškė. Todėl nereikia abejoti, kad dvilyktas ar trylyktas smūgis tą organizaciją galutinai numarins. Iškilmingai valomas New Yorke žemės plotas Jungt. Tautų (UN) patalpoms statyti, gali pavirsti tik į kapinyną, kuriame ši, neseniai Amerikos pagimdyta, pasaulio taikai palaikyti organizacija bus palaidota, kaip buvo palaidota Genevoje Tautų Sąjunga, kurią pagimdė Amerikos prezidentas Wilsonas tam pačiam tikslui. Tautų Sąjunga išgyveno 18 metų, ir baigė savo jaunus dienas tikslu nepasiekusi. Ant jos kapo liko tik puikys rumai, kaip paminklas liudijantis pasaulinės taikos vykdymo nepasisekimą.

Jungtinių Tautų organizacijai gresia mirtis dar lopšyje bebunant, nes tas lopšys nuolat atsimuša į titnaginį akmenį, kuriuo yra Sovietų Sąjunga.

Kai Amerika su Anglija visokiais būdais pataikavo Rusijai ir skelbė pasauliui, kad su Sovietais galima draugautis ir sutartinais veikti, tai Rusija jau vienuoliktą kartą parodė, kad ji sutartinos veiklos nenori, nes ji gali sustabdyti Jungtines Tautas, bet Rusijos sustabdyti Jungt. Tautos negali.

Jungtinių Tautų Organizacija miršta dar ir dėl to, kad ji neįstengė sukurti visų valstybių pasitikėjimo. Neįstengė ne vien tik dėl Rusijos užsispyrimo vetuoti svarbiausius užsimojimus: ir kitos didžiosios valstybės aiškiai parodo nepasitikėjimą.

Prezidento Trumano įteiktas JAV Kongresui reikalavimas duoti pagalbą Graikijai su Turkija, aiškiai parodo, kad šios šalies vyriausybė menkai tepaiso savo pačios kudiokio — Jungtinių Tautų organizacijos.

Valstybės Sekretoriaus Marshall'o paskelbtas planas Europai atstatyti ir gi apsilenkia su Jungtinėmis Tautomis.

Naminis karas Činuose tęsiasi jau keliati metai, ir galo visiškai namatyti. Graikijoje eina tikri mušiai, vartojami naujaisi karo pabūklai. Olandai mušasi su indonezais. O Jungtinės Tautos tik žiūri, bet padaryti nieko negali, nes jos bebėgės.

Todėl nereikia daug stebėtis iš Rusijos priešimomsi Jungtinėms Tautoms. Ji pamažu marina šį džiovos kankinamą kudiokį ir kantriai laukia to laiko, kada išsėks Amerikoje aukso aruodai, kada sugrius Anglijoje visa industrija ir prekyba, kada Praneuzija pavirs į komunistinę valstybę. Tuomet Rusija išstas savo "veto" ne tik didėsimis, bet ir mažosioms valstybėms, pasiūlydama visoms paškoti pagal jos pučiamą birbynę.

Nereikia abejoti, kad taip ir įvyks, jei pasaulio valstybės nesusipras ir nesusitars, kol dar laikas.

Bedarbiai Mažėja

Washington. — Statistikos Biuras skelbia, kad New York'e ir jo apylinkėje dabar yra dirbančių 5,582,000 asmenų — 26% daugiau, negu buvo 1940 metais. Galinčių dirbti, bet neturinčių darbo asmenų esama 450,000.

Dirbančių moterų skaičius 1,819,000. Pradėjusių dirbti tik karo metu daugelis moterų pasilikio darbuose iškliol.

Darbininkai skirstomi taip: specialistų 730,000; raštininkų ir pardavėjų 729,000; namų tarnautojų 155,583; tarnautojų įmonėse 513,792 ir kt. Antrojo Pasaulinio Karo veteranų dirba 90%.

SUSITARĖ DEL MUTŲ

Beograd. — Jugoslavijos maršalas Tito ir Bulgarijos ministras pirmininkas Dimitrov pasirašė politinę ir ekonominę sutartį del mutų subendrinimo.

Atmetamas Sovietų Planas

Lake Success, N. Y. — Jungt. Valst. atstovas Komisijoje Atominei Jėgai Kontroluoti, F. H. Osborn, pareiškė, kad Sovietų siūlomas planas atominei kontrolei visiškai nepriimtinas. Lenkijos atstovas, prof. Zlotowski, grieždamas antrąjį Sovietų smūką, išdėdžiai pareiškė, kad dabar reikia spręsti klausimą ne apie atominį ginklą nevertojimą, bet apie kito karo išvengimą. Atominį jėgų kontrolės atidėliojimas žingsnis po žingsnio veda mus į kitą karą, sako Zlotowski.

PASIKORĖ, NES NĖRA KUR GYVENTI

Cambridge, Mass. — Namų savininko išmestas iš buto keturių vaikų tėvas H. J. Busby pasikorė, nes nėra kur gyventi šioje nuomų kontrolės terorizuojamoje šalyje.

Atominės Jėgos Gamyba Netoli New Yorko

Brookhaven, L. I., N. Y. — Čia pradėta statyti dirbtuvės atominei jėgai gaminti civiliniams reikalams. Dirbtuvėms pavestas 6000 akrų plotas. Tai bus stambiausia šios rušies įmonė, nes ji, tikimasi, pralenksianti net dabartines dirbtuves Oak Ridge, Tenn., kur buvo pagamintos pirmosios atominės bombos.

Laboratorijos veiks devynių universitetų priežiūroje. Šiose dirbtuvėse nebus gaminamos atominės bombos, nors medžiaga, iš kurios tos bombos gaminamos, bus čia.

Su Deimantais Žuvo ir Gyvybė

Berlin. — Buvusio Vokietijos kaizerio našlė Hermėnai pavyko išgauti iš Sovietų zonos karališkų brangenybių penkių milijonų dolerių vertės. Našlė manė, kad Amerikos Zonoje toms brangenybėms negresia pavojus. Bet praėjusią savaitę buvo pavogti 29 deimantai vertės \$2,000,000, o našlė staiga pasimirė. Amerikos karo vyriausybė reikalauja, kad Sovietų Zonos viršininkai nuodugnai ištirtų tos našlės mirties priežastį, nes manoma, kad Hermėnė buvusi nuodinta.

Rusai Liaujasi Meldesi

Maskva. — Karui prasidėjus, Rusijoje labai pakilo žmonių maldingumas. Sovietų vyriausybė pasidarė daug nuolaidesnė tikybinėms apieigoms. Daug uždarytų cerkvių (bažnyčių) buvo grąžintos parapijoms. Visos cerkvės buvo kimštinai pilnos besimeldžiančių už savo sunus ir vyrus moterų ir vaikų. Pamaldos buvo daromos už žuvusius kare, už gyvuosius kovotojus, o ypač už pergales laimėjimą, bei už derlių menkai apdirbamiems laukams.

Pasibaigus karui, pasibaigė ir žmonių maldingumas. Sovietų skatinami gyventojai daugiau rūpinasi darbu, ar šeimyniškais pasikalbėjimais, nei maldomis. O komunistams tik to ir reikia.

Egiptas Prašo Anglus Lauk

Lake Success, N. Y. — Egipto atstovas Jungtinėse Tautose, Mahmoud Fahmy Nokrashy, vėl pakartojo Saugumo Tarybai Egipto reikalavimą, kad Anglija atsiimtų iš Sudano ir Egipto savo kariuomenę, nes britų administravimas kelia tose šalyse politinių nepasitenkinimų. Egiptas nori būti savistove valstybe, sako Nokrashy, o ne bet kurios šalies kolonija.

Chaplinas Užsigina

Hollywood. — Filminis komedijantas Charlie Chaplin telegramavo kongresmanui Thomas: "Aš ne komunistas. Aš taikos kurstytojas". Taip sako jis dėl to, kad spaudoje buvo paskelbta, buk Antiame rikiško Tyrimo Komisija įtaria jį esant komunistu. Chaplinas užsigina. Užsigina ir daug kitų.

DAROMA ŽYGIŲ PERKELTI BALTIC UNIVERSITETĄ Į AMERIKĄ

Moderniškas miestelis — Naujoji Lietuva, Maine Valstybėje

BALF pirmūninkas tarėsi su Maine valstybės Gubernatorium Horace Hildreth ir jam aušvietė lietuvių tremtinių ir jų mokslo įstaigų buklę. Gubernatorius parodė didelio susidomėjimo ir palankumo įsileisti daugiau Pabalčio tremtinių ir perkelti Baltų Universitetą iš Vokietijos į Maine.

Iš keletos priimanų Maine valstybėje lietuviams vietovių, tuo tarpu, atrodo, geriausia yra Quoddy Village, prie Passamaquaddy įlankos, sveikoje, gražioje gamtos vietoje. Ten yra modernus miestelis, arti Eastport, Maine, kuriame gyvena arti 4,000 gyventojų.

Quoddy Village yra karo metu pastatytas miestelis. Vyriausybei kaštavo 7 milijonus dolerių. Jame gyvena 4,000 karių ir darbininkų. Gyvenamųjų namų yra 150, du apartamentiniai namai, talpiną po 40 šeimų ir 250 lovų bendrabutis. Yra ligoninė, elektros stotis, vandentiekis, 6 sandėliai, administracijai namas, aerodromas ir sporto salė. Viso miestelyje yra 280 pastatų.

Quoddy miestelis yra War Assets Administration Bostono skyriaus žinioje. Miesteliui įgyti pasiūlymą reikėjo įteikti iki rugpjūčio 4 d., 1 val. popiet. Tą laiką atliko BALF pirmūninkas.

Reikalauja Panaikinti Mokesčius už Pajamas

Washington. — Republikonų atstovas Kongrese Gearhart žada įteikti busimam Kongreso posėdžiui pasiūlymą išleisti įstatymą, kuriuo būtų panaikinti mokesčiai už pajamas (Income Tax). Gearhart sako, kad mokesčiai už pajamas yra pasenęs budas apilpėti piliečius, ir nesuteikias jokios naudos nei vienai valstybei, kur jis buvo praktikuojamas. Valstybės pajamos turinčios but gaunamos visiškai kitokiais būdais.

Karviška Politika

New Delhi, Indija. — Mahometonų su indusais ginčuose už valdžią svarbų vaidmenį turi... karvė!

Mat indusų tikyboje karvė laikoma šventu dievų padaru, todėl skersti karves draudžiama. Gi mahometonų tikyboje karvė laikoma tik karve, iš kurios gaunama ne tik pienas, bet ir skanios mėšos.

Turtingiausias Indijos industrialistas Seth Ramakrišna Dalmia (tai toks to pono vardas) pareiškė, kad "žmonija negalės išsilaikyti, jei bus leidžiama skersti šventas karves".

Neseniai net pats Mohandas K. Gandhi paskelbė spaudoje, kad karvės šventumą pripažįstą ir amerikoniai, nes karvės esanti būsimų gentkarčių motina ir žmonių veislės nevainikuota karalienė.

Sovietai Papirkinėja Savo Pataikunus

Budapest, Vengrija. — Partita, kad Sovietai pažadėjo Vengrijai \$40,000,000, jei ši nedalyvaus Paryžiaus konferencijoje svarstyti Marshallo siūlomą planą Europai šelpti. Todėl Vengrija ir atsisakė toje konferencijoje dalyvauti. Spėjama, kad dėl tokių pat priežasčių atsisakė dalyvauti konferencijoje ir kitos Sovietams pataikaujančios valstybės.

Arabai Vėl Muša Žydus

Jeruzalė. — Besimušant žydams su angliais Palestinoje, arabai kai kurį laiką laikėsi nuošaliai. Mat už išsišokimus prieš žydus anglai jiems duodavo į kailį. Dabar, pasinaudoję anglų įnirtimu ant žydų už žiaurų dviejų seržantų nužudymą, arabai vėl pradėjo žydus pulti. Pereitą pirmadienį apie 15 jaunų arabų, kai kurie apsirėngę kariškių rūbais, puolė kavinę Hawaii Cafe grynai žydiškame mieste Tel Aviv, neva bandydami susirinkusius apiplėšti. Į bandančius pasprukti žydus užpuolikai pradėjo šaudyti ir mėtė rankines granatas. Keturi žydai krito užmušti, dešimtis sunkiai sužeisti, o gana daug lengvai sužeistųjų išsikirstė namo, nenorėdami skustis anglų policijai.

Nutraukė Prekybą su Rusija

London. — Darbo Partijos atstovas parlamente ir stambus mechanikų kastuvų išdirbėjas Richard Stokes, nutraukęs visą prekybą su Sovietų Rusija. Stokes sako, kad nors jam bus milijonai dolerių nuostolių, bet jis daugiau neparduosias savo gaminių Rusijai, kol ši laikys pavergusiu Baltijos valstybes ir kol nepails 17,000,000 vergų iš savo priverstinų darbų stovyklų.

Pabaisa Didesnė už Atominę Bombą

New York. — Amerikos biologistai sako, kad užtektų paberti į Jungt. Valstybes difterito (troškulio) mikrobu 11 svarų, kad numarinti visus šios šalies gyventojus. Nemažiau mirtinga būtų ir bomba su butolizmo perais, jei atieties kare būtų imtasi žudymo su mikrobu pagalba.

Harvardo profesorius Thimman sako, kad kitame kare užpuolikas, be abejojimo, imsis naikinti priešo javus, panaudodamas mikrobu jėgą.

Reikalaus Kariško Lavinimo

Los Angeles, Cal. — Republikonų atstovas Kongrese C. D. Kearns sako, kad atstovų dauguma pilnai pritaria su draskytas, o trečias sužeistas į ranką, suimtas aptiekoje. Ketvirtasis paspruko.

Karo Veteranų Amžius

Washington. — Karo Veteranų Administracijos daviniais parodomas Amerikos karų veteranų vidutinis amžius taip: Antrojo Pasaulinio karo veteranų vidutinis amžius 29 metai.

Pirmojo Pasaulinio karo veteranų — 53 m.

Amerikos su Ispanija karo veteranų — 71 m.

Karų su Indėnais — 85 m.

Naminio karo veteranų — 100 m.

Montevideo. — Po sunkios operacijos viduriams, rugp. 2 d. mirė Urugvajaus respublikos prezidentas Tomas Berreta, 71 metų.

Nebus Tapytojų Streiko

New York. — Šiame mieste 10,000 tapytojų ir dekoratorių pasiryžo nestreikuoti, kai nustatytas atlyginimas po \$2.30 už valandą, dirbant po 7 valandas per dieną. Pabrangusį namų teplojimą ir dekoravimą, žinoma, apmokės namų savininkai, neturėdami teisės gauti didesnių nuomų.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

DR. M. J. VIKIKAS
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States ---- \$1.50
To Foreign Countries ---- \$2.00
307 W. 30-th St., New York 1, N. Y.

Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

Neskaikydime savo spēkų. — Per peraitus kelis metus, einant karui, Susivienijimo narių veikėjų spēkos buvo suskaldytos ir nutolo nuo svarbiausių savo pareigų — buti savo organizacijos darbo, kurį niekas kitas negali atlikti, kaip tik patys organizacijos nariai-veikėjai. Už tokį spēkų skaldymą karo metu negalima nieką kaltinti, nes tai buvo karo metu momentas, kuriame kiekvienas ištikimas valstybės pilietis užmiršo net savo asmeninius reikalus ir stojo prie svarbaus ir butino karo metu reikalingo darbo. Už tokį nuosirdų ir patriotingą darbą savo valstybei Susivienijimo nariai užsitarnauja didelės pagarbos ir dėkingumo.

Laikas bendrinti spēkas savo darbui. — Dabar laikas Susivienijimo veikėjams-veteranams ir abelai visiems nariams susirupinti savo broliškos-fraternalės organizacijos reikalais ir bendrinti visas spēkas jos darbui. Turime atminti seną žmonių priežodį, kad jeigu mes patys nedirbime sau, tai niekas kitas jį nesidirbs ir mumis nesirūpins. Taip lygiai yra ir su mūsų Susivienijimu. Jeigu mes patys nesirūpinsime savo senų, 60 metų išgyvavusių Susivienijimų, tai niekas kitas juo nesirūpins. Taigi broliai ir sesės, dabar laikas visiems rimtai pagalvoti savo organizacijos reikalais ir suglaudus visas spēkas pradėti nuosirdžiai jam dirbti ir jį ugdyti nariais ir turtu, kaip kad dirbo mūsų pirmakunai, kurie visur ir visuomet Susivienijimą statė pirmoje vietoje ir pirmiausia tik jam dirbo, todėl jie išaugino jį į didžiausią ir turtingiausią lietuvių fraternalę organizaciją pasaulyje, kuriuo šiandien mes visi džiaugiamės.

Neturėtų taip būti. — Čia kalbama apie spēkų bendrinimą todėl, kad iš įvairių kolonijų ateinančios žinios sako, kad kolonijose rengiami įvairių organizacijų bei klubų parengimai buna sėkmingi visais atžvilgiais. Taipgi tos pačios žinios sako, kad tuose parengimuose daugiausia dirba seni Susivienijimo veikėjai ir eiliniai nariai. Tai yra labai malonios žinios apie Susivienijimo narių veikumą ir pasirūpinimą darbu. Bet tuo pačiu sykiu turime neužmiršti savo Susivienijimo ir jam dirbti pirmiausia ir daugiausia, kaip kad dirbo jo sutvėrėjai ir augintojai. Gerai, kad Susivienijimo nariai yra veikūs ir pašvenčia savo brangų laiką lietuviškos organizacijos bei klubams, bet tas darbas turi būti statomas antrojo eilėje. Kiekvieno Susivienijimo nario pirmiausia pareiga turi būti dirbti Susivienijimo naudai ir jo auklėjimui, o tik likusią dalį laiko pašvęsti pašalinėms organizacijoms. Taip dirbdami mes visai nepajusime kaip mūsų Susivienijimas paaugš narių skaičiumi ir padidės turtu.

M. L. VASIL.

Iveskime SLA Labdarybės Mėnesį

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje plačiai veikia ir daug yra nuveikęs labdarybėje. Nuo pat susiorganizavimo Susivienijimas įsipareigo labdarybės darbui įsteigdamas Našlių ir Našlaičių Fondą, kurio nors ir mažomis metinėmis įeigomis, pirmiausia kiekvienam SLA nariui metuose mokant po 20c., o dabar naujoje apdraudoje po 2c. mėnesyje, prie to dedant mažas gautas aukas, sušelpė šimtus palieusių narių, likusių našlių ir našlaičių. Bet ne visų prašymas buvo galima patenkinti ir ne visiems prašomos pagalbos sumos buvo suteiktos, nes menkos fondo įeigos to neištesėjo.

Apart Našlių ir Našlaičių Fondo, Susivienijimas įsipareigo ir kitam dideliame labdarybės darbui, atgaivindamas Emigrantų Fondą. Šio fondo pagalba reikalinga tukstančiams ir desėtkams tukstančių lietuviams, kurie likę be tėvynės ir be namų, budami išsiplaškę plačiame pasaulyje, vargą ir badą kenčia. Emigrantų Fondas irgi neišgali juos visus sušelpiti, nes fondo įeigos yra menkos ir ištękliaus nėra.

Gyvenimo kelyje atsirasi ir kitokių krypčių, kur Susivienijimo labdarybė bus labai reikalinga, bet ar turėsime išgalės.

Nemažas skaitlius ir Susivienijimo narių žengia į senatvės amžių. Daugelis jų turi užgyventą bent kokį turtą, kas jiems užtikrina prieglaudą senatvėje, bet yra nemažai ir tokių, kuriems pagelba bus labai reikalinga. Pagalios, ir sutaupas turintį žmogų kai kada, paliečia žiauri nelaimė ir jis lieka ne tiktai praradęs savo sutaupas, bet ir lieka paliegas, kuriam Susivienijimo labdarybės ranka butinai reikalinga.

Susivienijimo labdarybės darbu plėtimui ir tam išgalę sudarymui, butinai reikalingos gausios įeigos ir labdarybės fondus. Atsižvelgiant į tai, ar ne verta mums pasitarti ir pasvarstyti apie įvedimą "SLA Labdarybės Mėnesį". Labdarybės mėnesiu galėtume nustatyti kad ir visarines atostogas baigę ir rudeninį veikimą pradėdami, spalio mėnesį. Jeigu šis mėnuo netinkamas, pasirinkime kurį tiką.

Igyvendintas labdarybės mėnesis neleist mus pamiršti ar nutolti nuo labdarybės tikslų. Prie jo tinkamai prisirengę, jame visiems SLA apskričiams ir visoms kuopoms veikiant, labdarybės tikslams galėtume sukelti nemažas pinigų sumas. Visų pasidarbavimu ir visų bendra talka, sukeltais pinigais, reikale ir nelaimėje esant, galėtume gausiau sušelpiti savos organizacijos narius ir šiaip brolius ir seseris lietuvius žiaurais likimo užklupus.

Labdarybės mėnesį sukeltą kapitalą galėtume tam tikrais nustatytais nuosimėiais paskirstyti į visus veikiančius labdarybės fondus. Įeigu dalis eity į Našlių ir Našlaičių Fondą. Kita dalis eity į tuolaikinį gyvai veikiančių kurį kitą fondą ir dar kita dalis SLA Tautinei Fondacijai, kuriai energingai pasidarbudami galėtume patys sau turėti neįsivaizdinamą naudą.

Labdarybės mėnesio veikimui galima nustatyti mišrus veikimo programas, kurį kiekvieno miesto ir miestelio kuopos galėtų lengvai pritaikinti prie esamų jų vietinių veikimo aplinkybių. Galima pritaikinti ir tai, kad ir kiekvienas narys lengvai savo pasidarbavimu galėtų prisidėti.

SLA apskričiai ir kuopos šį klausimą pasvarstykite ir savas mintis pareiškite. Jeigu SLA Labdarybės Mėnesio igyvendinimą rasite reikalingu ir naudingu, tai kaip jo įnešimas, tegul pasiekia SLA Pildomąją Tarybą ir busimą SLA seimą, kuris įvyks sekančiais 1948 metais, Boston, Mass. P.

SLA Pastovios Komisijos

Apart SLA Pildomosios Tarybos, susidedančios iš septynių asmenų, Susivienijimas dar turi ir septynes pastoves komisijas, kurios dviejų metų pareigoms išrenkamos SLA seimuose. Jeigu komisijos savo pareigoms būtų veiklios, gyvas veikimas susidarytų visose organizacijos srityse. Bet to nėra, o butinai turėtų būti, nes kiekvienai komisijai yra plati dirva veikti.

Komisijų neveiklumo priežastis tame, kad jų nariai vienas nuo kito toli gyvena. Vienas narys gyvena Bostone, kitas Detroite, trečias Chicagoje. Asmeninis pasitarimas ir darbų planavimas neįmanomas, nes nėra išgalės jų suvažiavimų išlaidas padengti.

Pradant rengtis prie busimo SLA seimo, šis klausimas privalėtų būti gyvai pasvarstytas kuopų susirinkimuose. Organizacijai būtų naudinga ir komisijų veikimas būtų įmanomas, jeigu tos komisijos nariai būtų viename mieste, arba artimoje apielinkėje. Vienos komisijos nariai galėtų būti Chicagoje, kitos Bostone su jo apielinke, trečios New Yorke su apielinke ir taip panašiai. Tuomet komisijos nariai galėtų metuose bent keturis sezoniškus pasitarimus turėti ir savo veikimo srityje planuoti.

Pagalios, reikėtų prieti tos tvarkos, kad komisijos būtų renkamos ne tik iš seime dalyvaujančių delegatų, bet ir šiaip toms pareigoms tinkamų asmenų seime nesantų, nes del tolimų kelionių ne visos SLA kuopos gali pasiųsti savo veikėjus delegatais į seimą. P.

Keičiasi Laikai, Keičiasi Žmonės ir jų Papročiai

Viduramžio pasiekusieji ir jį pergyvenusieji žmonės stebisi priaugančios kartos papročiais ir elgėsiomis ir kartu nuogaustauja kur musų priaugančioji karta nueis dabartiniais keliais ateities siekdama. Bet rimtai ir bešališkai panašizavus musų jaunosios kartos papročius ir elgėsiomis, padėtis neišrodo taip beviltiška, kaip daugelis vaizduojasi.

Pirmiausia, senesniosios kartos žmonės užmiršo savo jaunų dienų troškimus ir elgėsiomis, todėl šių dienų jaunosios kartos elgėsiomis jiems išrodo labai keisti ir nekorektiniai. Pagaliau, pažvelgkime į pakitėjusias apystovas tarpautiniam valstybių santykiavime, į valstybių vyrų pasikeitusį supratimą moralės atsakomybės jų veikloje, tiek jų valdomų valstybių vidujinius reikalus, tiek tarpautinius santykius tvarkant. Šiandien nebeliko nei šešėlio tų pagrindinių taisyklių, kuriomis senias rėmėsi tarpautinių santykių reguliavimas.

Nuo to laiko, kai įsigalėjo pasaulyje anglo-saksų demokratinį principų supratimas, tai ir tarpautinių santykių reguliavimui taisyklės rėmėsi tarpvalstybinėmis sutartimis, duotu valstybių vyrų garbės žodžiu, net valstybių vyrų paskelbtais principais, kurie jokiomis sutartimis nebuvo surišti. Anais laikais niekas nediršo nė pamanyti, kad galima būtų nesilaikyti tarpvalstybinių sutarčių.

Tarpautinėje politikoje tokią garbingą padėtis maž daug tęsėsi iki pirmojo pasaulinio karo. Bet 1914 metais Vokietijos kaizeris paskelbė, kad tuomet galiojusi tarpautinė sutartis, kuri pastoję keilią Vokietijai įsikišti į prasidėjusį Austrijos-Serbijos karą, yra tik nieko nereikšiančių popiergaliu. Tada anglo-saksų igyvendintos tarpautinių santykių reguliavimui taisyklės sugriuvo.

Nuo to laiko iki šių dienų tarpautinėje politikoje galioja veidmainystės, prigaudinėjimai, jokių tarpvalstybinių sutarčių nesilaikymas; nebeliko jokio žmoniškumo, jokios garbės tarpautiniuose santykiuose. Šiandien išties valstybių ir tautų pavergimas, pavertųjų žmonių masinis kankinimas ir žudymas neįjaudina net demokratinų valstybių vyrus. Visi jau apsiropo ir susigyveno su brutaliu jėga paremtomis taisyklėmis pasaulio santykiams reguliuoti. Valstybių vyrų ir tautų vadų sąžinė tiek atbuko, kad jų moralės atsakomybės supratimas nustumko iki žemiausio laipsnio.

Iš karto, iki antrojo pasaulinio karo, tik totalitarinės valstybės ėjo kaizerio praminutu tuku, kad tarpvalstybinės sutartys yra tik nieko nereikšiančių popiergaliu. Vokietijos nacizmas, Italijos fašizmas, Japonijos militarizmas ir Rusijos raudonasis rasizmas komunizmu vadinamas, nesilaikė ir nepildė nei jokios tarpvalstybinės sutarties. Bet antrojo pasaulinio karo metu ir demokratinų valstybių vadai pradėjo veidmainiauti. Churchillas ir velionis Rooseveltas pasauliui rodydami Atlanto Čarterio ir Keturių Laisvių principus, Teherane ir Jaltaje atidavė Stalinui ir pasmerkė raudonojo fašizmo vergijon Pabaltijo ir Balkan valstybes. Pagaliau patys autoritai išjuokė ir Atlanto Čarterį, kalpo nieko nereikšiančių popiergaliu sauja.

Antras pasaulinis karas nulaivė nuo žemės paviršaus rudąjį ir juodąjį fašizmus. Nugalėtųjų valstybių karo kriminalistai teisiami ir baudžiami.

Bet teisėjų suole sėdi ir raudonojo fašizmo atstovai, kurie teisia ir baudžia savo buvusius draugus ir sąjungininkus. Jungtinių Amerikos Valstybių parama ir pastangomis išgelbėtas raudonasis fašizmas po senovės nesilaiko jokių sutarčių, kankina ir žudo koncentracijos stovyklose ištisas tautas ir atvirai ruošiasi naujam pasauliniam karui, vienok demokratinės val-

Liudnos Žinios

Tur but nėra daugiau žmonių, kurie taip atydziai sekty radio žinias, kaip įvairių tautybių tremtiniai vakary Europos pabėgėlių stovyklose.

Zinių čia klausomasi iš visur, kur tik jos sakomos bent vienam iš pabėgėlių suprantama kalba, o reikia pasakyti, kad tie žmonės bėdos verčiami beveik visi svetimų kalbų yra pramokę. Šis tremtinių žingėdumas yra taip paplitęs, kad pradėjus pasikalbėjimą su koku nors senuku ar senuite, irgi butinai iškirsi klausimą — "Ką sako radio?"

Dėja, dauguma tų radio žinių nėra gera. Jau du metus visi ir iš visur kalba apie laisvę, teisę, demokratiją ir taikos stiprinimą, tačiau tais gražiais dalykais šiuo laiku jau mažai kas gali tikėti, o iš pabėgėlių netiki nei vienas.

Daugelis šių žmonių namuose politika visai nesidomėjo. Jie dirbo tai, ką dirbo ir jų tėvai, tik jau kitokiais įrankiais ar mašinomis ir tikėjosi, kad ir jų vaikai dirbs tą patį.

Pabėgėlių tėvynėje nebuvo labai didelių miestų, nebuvo didelių fabriku ir viso to triukšmo bei judėjimo, kuris sudomina, pagauna ir pradeda žmogų savaime mokinti politinių gudrybių. Tėvų bei protėvių dirbtos žemės gabaliukas teikė jiems savotišką džiaugsmą ar rūpesčių ir dažniausia nelikdavo nei laiko nei noro sukti sau gėlavą "pašaliniais dalykais". Šią snaudulingą tyimą ir ramybę drumstė tik miestuose gyvenančių tautiečių minčių ir veiklos atgarsiai. Iš ten ateidavo laikraščiai, iš ten atvažiuodavo įvairių politinių pakraipų pažįstami ir iš ten pagaliau atvedavo ukininką liačiančius potvarkius arba mokestinius raginimus.

Daugiau ar mažiau pasipaūdęs ukininkas išpildydavo jam statomus reikalavimus. Jo ukio gamyba mažau pakrypdavo įvairių instruktorijų nurodyta linkme, įrankiai bei mašinos modernėjo, o nors kartais nunku buvo išvengti paskolų, tačiau tas jo vienintelis ir brangiausias turtas — jų ukis, pastebimai pažengėję ir teikė šeiminkui visus daugiau naudos bei džiaugsmo.

Buvo žmonių, kurie nespėjo eiti su gyvenimu. Šitie žmonės, dažniausiai, buvo linke kaltinti visus ir viską, bet tik ne save. Nusivylimas, pavydas, pyktis ar net kerštas išstumdavo juos iš savo giminių bei kaimynų tarpo ir paskatindavo ieškoti naujų kelių ir naujo gyvenimo. Besiblaškydami jie dažniausia patekdavo naujų žmonių, naujų minčių įtakon ir, kartais, tai budavo kaip tik jų galutino smukimo priežastimi.

Pabėgėlių tėvynėje, taip kaip ir visur kitur, buvo šiek tiek žmonių, kurie visiems žadėjo gerus uždarbius, teises, laisves ir "daug-daug kitų gražių ir viliojančių dalykų. Jie nurodinėjo ir įvairias dabartinio gyvenimo blogybes, sąmoningai jas išpusdavo ir darė viską, kad tuos besiblaškančius įtrauktų į savo tarpą ir paverstų savo agentais.

stybės tokią padėtį toleruoja ir bendradarbiauja su raudonojo fašizmu visose srityse, kur tik raudonojo fašizmo vadai leidžiasi bendradarbiauti su demokratinėm valstybėm. Tokia padėtis tarpautinių santykių arenoje turi labai demoralizuojančios įtakos į atskirų valstybių gyvenimą ir į atskirų žmonių elgėsiomis. Todėl nebelieka pagrindo stebėtis ir nuogaustai jaunosios kartos elgėsiomis. Jaunos, jautrios sielos greičiau persiima pasaulio ir atskirų valstybių vadų atbukusios sąžinės savybėmis. S. V.

sąlygos yra dar geresnės, mašinos dar modernesnės ir ukio trobėsiai dar gražesni.

Atrodytų, kad vietos žmonės turi vertinti tai, ką jie turi ir džiaugtis galimybe savo pačiu darbu ir pastangomis gyvenimą dar gerinti. Tačiau viso to čia nesimato. Jų dabartinių globėjų tarpe, svetimų gaujų agentų ir savo tautos išdavikų yra daug daugiau, negu prieš septynis metus pabėgėlių tėvynėje. Tie išdavikai čia net dar įžlesni, nes jų pažadams bei viliojimams čia daugiau tikima. Savo krašto gerbuvio žmonės čia nenori matyti, turimų laisvių nevertina ir atmerktois akimis žengia į juos viliojančią budugnę.

O kas vyksta kitur? Pabėgėliai, sėdėdami už šypgluotų vielų savo skurdžiose stovyklose, kitų kraštų pažinti negalėjo, bet jų vienintelė ryšio priemonė — radio, neatneša jiems iš pasaulio nieko gero.

Beveik iš visų kraštų pasigirsta išdavikų balsai, kurie drįsta girti pabėgėlių tėvynę prarijusį priešą.

Ką tie balsai reiškia? Ar tikrai jau visi žmonės išėjo iš proto ir nori savo turimą laisvę iškeisti į neįsivaizduojamą vergiją?

Ne! Pabėgėliai tuo netiki, bet jie tik iš savo patyrimo žino, kad visur dauguma žmonių yra linkusi nesirūpinti "pašaliniais dalykais", o tuo tarpu išdavikai iš jų tarpo ruošia kelią pavergėjų gaudar?

Ten, kur jie dabar laikinai prisiglaudę, dar nėra anų svetimų gaujų, kurios užgorbė jų tėvų žemę. Čia žmonės dar turi visą tai, ką kadaise turėjo pabėgėliai, o jų gyvenimo

Vytautas.

Vėl sušvis Lietuvos aureolė

Rašo Dr. W. Elmer Eklba W. Clark University

Lietuva bus visuomet. Nors šiuo metu užtemdinta, kaip Estija ir Latvija, ji negali būti ir nebus sunaikinta. Aureolė, kuri Lietuvą gaubė per šimtmečius, negali būti aptemdinga. Ji vėl sušvis, — ta šviečia tautos, praiteyje vaidinusių tokį žymų vaidmenį Europos pažangoje į kultūrą ir aukštesnį meno, mokslo ir filosofijos lygį. Ji vėl švities, kai teisė, taika ir brolybė viešpataus tarp žmonių, bendradarbiaujančių tai garbingai dienai pasiekti.

Kančios, kurias Lietuva iškentė per visą rašytąją Europos istoriją, — tiek daug invazijų, priespaudos ir tironiško despotizmo — niekuomet dar nebuvo tokios skausmingos kaip dabar, negirdėtai žiaurioje rusų imperializmo ir teritorijų grobimo valdžioje. Jos vadai, nepaisant jų turėtų pareigų dorumo, buvo likviduoti arba ištremti. Jos ukininkai pavieniui ir masiniai išplėsti iš gimtosios žemės ir deportuoti darbams iki mirties į Sibiro taigas. Jos žmonės žiauriai išvyti iš savo namų, palaužti kunu ir dvasia ir paversti vergais. Jokie Rusijos apolagai negali pateisinti sovietų elgėsiomis su Lietuva ir Lietuvos žmonėmis. Niekuomet tiranijos, apgaulės ir godumet civilizacijos scenoje nebuvo šurpėnės dramos, už dabartinę Lietuvos tragediją.

Siauroje valstybių ir tautų zonoje, kuri tęsiasi nuo Baltijos jūros iki Juodosios, tarp pusiasalio, kurs maitino Vakarų Europos civilizaciją, ir Azijos žemyno, kuriame glaudėsi per šimtmečius Maskvos ir jos mongoloidų bendrininkų barbarizmas ir despotizmas. Pabaltijo valstybės, ypač Lietuva, sudarė labiausiai pažaidžiamą bloką. Budama drauge su Lenkija ir Čekoslo-

vakija bei kitomis tautomis, nelemtoje buferinės zonos padėtyje tarp dviejų labai skirtingų žmonių progreso laipnių, tarp dviejų diametraliai skirtingų ukio sistemų ir valdžios formų, tarp dviejų tiek pat toli išsiekusių gyvenimo filosofijų ir socialinių institucijų, Lietuva visuomet turėjo skaitytis su problemomis, kaip išlaikyti savo autonomiją, apsaugoti savitas kulturines institucijas ir apginti savo teises į nepriklausomybę ir laisvo lygiateisio tautų šeimos nario egzistenciją.

Ir šiais baisiais bandymų ir kančių laikais amerikiečių tautos simpatijos siekia lietuvius, kaip ir suomius, estus, latvius bei kitas persekiojamas tautas toje dalinėje zonoje, toje buferinėje juostoje. Tačiau jei Atlanto Charta būtų buvusi igyvendinta ir jos principai apginti, būtų buvę išvengta tų tautų ir valstybių, esančių tarp Baltijos ir Juodosios jūrų, tragedijos, ir laisvė, laimėta joms Versalio sutartimi, būtų buvusi išsaugota šiame lemiamame ir kritiškaime istorijos laikotarpyje. Tačiau visoms laisvę mylinčioms ir laisvės siekiančioms pasaulio tautoms, kurios su tokiu giliu pasibaisėjimu ir skausmu seka tokį nešvarų visų Vidurio Europos tautų pavergimą.

Lietuva bus visuomet, ir Lietuvos aureolė tikrai vėl sušvities.

The Baltic Review.

New York didmiestis (Bronx, Brooklyn, Manhattan, Richmond ir Queens) užima virš 365 ketvirtainių mylių plotą, kuriame yra 3,425,000 namų ir gyvena 7,835,000 žmonių: apie 7,454,794 baltveidžiai, o kiti — juodveidžiai ir kitokių rasų.

Visi Dalyvaukite Susivienijimo 60 Metų Jubiliejaus Vajuje

Vajaus Komisija:
ADV. W. F. LAUKAITIS,
P. DARGIS,
DR. M. J. VITIKAS.

SUSIVIENIJIMO ATEITIES KELIAI

SPECIALIS TĖVYNĖS SKYRIUS

Šis skyrius įvestas SLA 60 Metų Jubiliejaus Vajaus Komisijos nutarimu ir skiriamas Vajaus reikalams ir Susivienijimo fraternalių naudų veiklai plėsti.

Vajaus Vedėjas
S. E. VITAITIS
Ši Skyrių Veda
DR. P. DAGYS.

SLA Kultūrinė Organizacija

Kiekviena valstybė rūpinasi ne vien savo piliečių gerbuviu, sveikata, krašto pakėlimu, bet nepamiršta ir kultūrinį reikalą. Mokslas, menas, išradimai, muziejai, tai vis kultūrinės įstaigos ir šiems reikalams yra skiriamos didelės sumos pinigų. Visos šios įstaigos tai kultūriniai švyturiai ir šventovės kiekvienos valstybės.

Kiekviena tauta ar ji sudaro savo valstybę ar ne, ji turi savo kultūrą. Amerikos valstybė nors jauna, bet kaip savo galybę, taip savo kultūrinės įstaigos pastatė labai aukštai. Lietuvos valstybė, kol buvo laisva, tokių kultūrinių įstaigų, kurios globojo mokslą, meną ir visą tautos dvasią bei kultūrą įsteigė taipgi gana daug. Nežiūrint, kad Lietuva dabar išnaujo pateko dar sunkesnėje vergystėje, bet jos kultūrinės įstaigos, jei ir nebežydi, bet kai kurios dar šiaip taip gyvuoja. Jos kultūros, kad ir kažkaip galingas priešas, nepajėgia ir negali išrauti. Lietuvių tautos kultūrą sunaikins, tik tada, kai bus sunaikinta tauta.

Visi kitaip yra su mūsų išėivijos kultūriniais reikalais. Atvykę lietuviai imigrantai į šį kraštą, pirmiausia rūpinosi susidaryti sau pragyvenimą. Bet kaip kultūringos tautos vaikai, šalia savo asmeninio gyvenimo, statė ir kultūrinis reikalas. Gyvoji lietuvių dvasia, įgimtas troškimas turėti tą, kas kilni, graži ir kas savo, vertė juos energingai dirbti. Jie burėsi į organizacijas, sudarė chorus, teatrus, leido laikraščius, knygas, steigė mokyklas ir visokių vakarinius kursus. Apšvietime ir veikloje kultūrinių reikalų jie lenkyniavo su visomis kitomis tautomis. Visur, visokiais budais jie varė plačią kultūrinę vėją. Kalbant apie mūsų išėivijos kultūrinę veiklą ir čia, turime atsiminti ir atiduoti garbę tiems didiesiems nepailstamiems mūsų darbuotojams ir veikėjams, kurių savo tarpe jau nebeturime ir kurie dar ir dabar nepailso dirbti.

SLA kaip didžiausia ir galingiausia lietuvių organizacija, beabejo stipriausiai pasireiškė ir lietuvių kultūrinėje dirvoje, bei veikloje. Visi fondai, kaip studentijos, fondacijos, tautiški centų stiprinio ir stiprina lietuvių veiklą. Pavyzdžiui, kad ir Fondacijos fondas, turi gražiausius tikslus ir kada nors jis pastatys nemirštamą ir naudingą mūsų tautai kultūrinį paminklą. SLA yra išleides visą eilę visokių naujų ir mokslinių knygų, kurios teigiamai ir stipriausiai, ne tik palaikė bet ir plėtė mūsų tautos kultūrą. Taigi, SLA yra ne vien visuomeninė, bet ir stipriausia kultūrinė organizacija.

Tiesa, šiuo laiku, kada mūsų senąją tėvynę ir tautos brolius užgulė tokia baisi nelaimė, visa kultūrinė veikla sustojo, nes visas jėgas nukreipė pagalbos darbui. Bet šis dalykas yra laikinas, kaip laikina pati nelaimė. Visa tai praeis ir kultūrinė veikla vėl reikės pagyvinti, plėsti ir vėl veikti. Kas imsis šio didelio ir taip sunkaus darbo, kuris reikalauja daugelio žmonių veiklos ir jėgų? Tą galės atlikti ne kas kitas, tik Amerikos lietuvių mižiškas, tik Amerikos lietuvių "Respublika", t. y. SLA ir jis savo galingais pečiais vėl išjudins visą veiklą, vėl kaip darbščioji bitelė rankios kultūrinės vertybės iš visų tautos žiedų ir tuos kultūrinis spindulius plačiai skleis mūsų nemirtingos tautos tarpe.

Nežiūrint iš kurios pusės imame SLA ir jį įvertiname; ar iš visuomeninės, ar socialės ar kultūrinės SLA yra

ir lieka mūsų tautinė stiprybė, mūsų didžioji jėga, mūsų pasididžiavimas ir mūsų garbė.

Vajaus Vedėjo Raštinės Pranešimai

Konversijos ir SLA 60 Metų Jubiliejaus Vajaus organizatorių, prirašusių nemažiau 3 narius, Centru prišūstais naujais nariais ir užrašyta apdraudos suma stovis yra sekantis:

	Nauji nariai	Užrašyta apdrauda
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	11	\$6,000
A. K. Martinas, 371 kp., Cambridge, Mass.	9	6,500
P. Žilinskas, 75 kp., Los Angeles, Calif.	9	4,500
M. Kayokas, 304 kp., Buffalo, N. Y.	7	4,000
A. J. Matulevich, 216 kp., Erie, Pa.	6	2,000
S. Mockus, 43 kp., So. Boston, Mass.	6	1,600
A. Dzimidis, 11 kp., Waterbury, Conn.	4	2,900
J. Radzevičius, 66 kp., Ansonia, Conn.	4	2,750
P. Šukys, 14 kp., Cleveland, Ohio	4	2,000
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	4	1,500
M. Aftukienė, 75 kp., Los Angeles, Calif.	4	900
J. Overaitis, 352 kp., Detroit, Mich.	3	3,000
J. Swipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	3	1,750
Ellen Shlyvynas, 370 kp., Philadelphia, Pa.	3	300

Mokinkimės mylėti savo tautą

Ką mes gyvenime išgyjame dvasinio, tą išmokstame ar tai mokyklose, ar iš gyvenimo patyrimų. Visą ką turime savyje, tą įgyjame iš auklėjimo. Bet mes neturime jokios mokyklos, jokio specialio auklėjimo apie savo tautą. Visos kitos ugdymo sritys yra pasiekiamos per specialius mokslus, bet tautinis auklėjimas neturi savo mokslo. Tiesa, iš istorijos, tautinės literatūros, gimosios kalbos, mes daug ko patiriame apie savo tautą, bet visa tai nėra specialūs mokslai tautiniam auklėjimui.

Tautiškai išauklėti ir mylėti savo tautą gali įskiepyti ir įkvepti pirmiausia tėvai, vėliau jaunų žmonių tinkama draugystė, organizacijos, literatura, laikraščiai ir knygos.

Kaip visų dalykų turime mokintis, taip turime mokintis ir savo tautą mylėti. Nors šiam reikalui neturime specialaus mokslo, bet už tai turime daug gražių pamokinių, daug gražių legendų, daug tautosakos ir didžiųjų tautos istorinių darbų ir žygių, kurie mus šaukia mylėti savo tautą.

Žodžiu sakant, kaip viską gyvenime turime mokintis, taip turime mokintis mylėti ir savo tautą.

Kalbant apie Amerikos lietuvių, šis klausimas labai opus. Daugelis lietuvių nors senai jau čia gyvena, bet atrodo, kad dar Lietuvos laukais kvėpuoja. Daug jaunuomenės, nors nematė Lietuvos, bet ją myli ir dirba dėl jos. Tačiau, šių išrinktųjų, šių kilniųjų žmonių labai nedaug. Daug daugiau tokių, kuriems senoji tėvynė liko visai svetima, o jų vaikai ne tik nekalba lietuviškai, bet nieko nebežino.

Jaučiasi, kad lietuvių tarpe truksta pamokinio mylėti savo tautą. Del to kalti ne vien Amerikos lietuviai, bet didiele dailimi ir visa lietuvių tauta. Kai Lietuva gyvenimo laimingą gyvenimą, atgavusi laisvę, kurią padėjo iškovoti Amerikiečiai, tai Amerikos lietuviams tada mažai tesirupino. Juk galėjo suruošti, sy vyriausybės pagalba, platesnes ekskursijas į Lietuvą, ypačiai jaunuomenei, kad parodyti ir supažindinti su tėvų kraštu, parodyti visą Lietuvos vėrtę, jos praeitį, didybę ir šiandien lietuvių klausimas stovėtų gal kitaip. Lietuva turėjo gabių ir gerų meninių jėgų. Lietuvos opera, baletas stovėjo gana aukštai. Argi nebuvo galia jų kuriam laikui atsiųsti, kad pavažinėtu po didesnes lietuvių kolonijas? Dabar tai po laiko ir matome, kad klaidų buvo padaryta. Bet klaidos negali ir netu-

ri mus atbaidyti nuo lietuviybės. Mes turime mylėti savo tautą ir turime mokintis ir kitus mokinti, kad ją mylėtų.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, didžiausias uždavinys ir yra, visus savo tautos žmones šaukti į brolišką vienybę, visais rūpintis, visiems kalbėti apie savo tautą, mokinti ją mylėti ir kitus mokinti mylėti. Mylėti tautą yra gražu ir kilnu. Todėl garbė tiems, kurie jos nepamiršo, kurie ją myli, kurie dėl jos dirba ir aukojasi. Tauta gerųjų ir didžiųjų savo vaikų taipgi nepamiršta.

Laiškas iš Europos

Mielas Daktare:

Tamstos malonų laišką gavau, už ką esu Tamstai labai dėkingas. Tamstos širdingi žodžiai stiprina mus mūsų sunkiame tremties kelyje.

Pasiųsdamas Tamstai mūsų stovyklos biuletinį "Dienos Žinios", aš turėjau tikslą patiekti Tamstai dokumentinės medžiagos apie mūsų maitinimą, nes mūsų tremtiniai dažnai netiksliai informuoja amerikiečius lietuvių apie mūsų buklę. Mes duosniajai lietuviškai Amerikos visuomenei esame labai dėkingi.

Paskutinėmis dienomis mus pasiekė žinia apie žygius ginant tremtinių teises. Mus ta žinia labai sujaudino, bet ir sustiprino mūsų pasiryžimą išverti iki galo, nes JAV mes turime stiprių mūsų teisių gynėjų.

Paskutiniu metu mes vis dažniau ir dažniau gauname lietuviškos spaudos iš Amerikos. Iš tos spaudos nors ir pavėluotai mes sužinome kokį milžinišką darbą atlieka mūsų tautiečiai. JAV laikraščiai tiek ilgai eina iš rankų į rankas iki jie visiškai nusidėvi, jog pasidaro neįmanoma jų skaityti.

Birželio mėnesio bėgyje daug stovyklų buvo perkelta į naujas patalpas. Didžiausių šiuo atveju reformų pergyveno Wurttenbergo srities stovyklos: šešios mažos stovyklos, kur lietuviai gyveno sekvestruotose butuose, buvo perkelti į kareivines, kur jiems teks praprasti prie daug sunkesnių gyvenimo sąlygų. Į mūsų stovyklą taip pat yra perkelta 500 asmenų iš gretimos stovyklos: šie žmonės yra patalpinti į medinius žiemai nepritaikytus barakus.

Mums malonu tiek, kad stovyklų sutvarkymą reformuoja tautiniais pagrindais. Mažumos išvežamos, o paliekama vienos tautos žmonės, papildant atvežimais iš kitų stovyklų tautiečiais. Ar ta reforma palies visas stovyklas dar nėra žinoma. Greita su tuo iš stovyklų administravimo pašalinami svetimtaučiai, o skiriami vienos paliekamos tautos asmenys. Patys perkėlimai nesudaro malonumo, bet vienos tautos žmonių sukoncentravimas, o ypač vietinės administracijos iš tos stovyklos gyventojų paskirimas sudaro daug patogumų. Vienos tautos žmonės galės praplėsti kultūrinę veikimą, o ir administracija bus lengviau kontroliuojama ir visi nesklundimai bus greičiau savy pašalinami. Ypatinai teigiamai tas atsilieps į mokyklas ir kursus.

Paskutiniu metu lietuviai pradėjo stipriau mokytis anglų kalbos. Pradžiai turime pakenciamų vadovėlių, tačiau jau pažengusiems labai sunku tobulintis, nes neturime nei gerų gramatikų nei tobulų žodynų.

Mūsų šios dienos sensacija yra Marshall'o Europos ukinio atstatymo planas. Nuo visuomenės veikėjų iki paprasto darbininko, visi seka laikraščių paduodamas žinias, visi linki kaip galima greičiau tą planą praveisti. Tame plane mes žiūrime vienišą progą išeiti iš to ukiško chaoso, į kurį pateko pokarinė Europa ir tikime, kad tamsios jėgos nesutrukdys to grandiozinio plano pravedimą.

Ne mažesnio dėmesio mes kreipiame ir į mus liečiantį dabar JAV svarstomą 400,000 tremtinių į JAV išleidimo įstatymą. Jame mes su dedame visą viltį išbristi iš nenormalių gyvenimo sąlygų.

Tuo tarpu tiek apie mūsų bėdas. Siunčiu Tamstai širdingiausių linkėjimų visuomeniniame darbe ir asmeniškos laimės.

Pasilieku Jus gerbiąs A. V.

Sovietų vyriausybės paskelbė, kad nuo šiol didelė dalis ukiškųjų žinių ir statistinių duomenų bus laikoma valstybės paslaptimi ir už jų išdavimą bus sunkiai baudžiama.

LOOK AT THE RECORD

With
Vitalis Bukšnaitis

Some readers of this column are complaining because "too much glowing discussion of the noble purposes and aspirations of the Lithuanian Alliance of America conceals the fact that there is also a good deal of political monkey business going on in that organization", as one of these critics puts it. In other words, your New York correspondent is accused of wilfully ignoring some vast political conspiracy existing in the Alliance by discussing only the fine patriotic, charitable, and educational work which always has been, and continues to be done, not only for the benefit of Americans of Lithuanian descent, but also for the benefit of our less fortunate Lithuanian cousins across the Atlantic.

Of course, those readers who have been reading these effusions since "Look At The Record" made its first appearance in this newspaper will instantly see that the critical comments contained in the preceding paragraph are not precisely true. As a matter of fact, some of my earlier columns were criticized for exactly the opposite reason — it was said that there was entirely too much discussion of the political machinations of some factions of our members, and not enough about the aims, purposes, and aspirations of our general membership. All of which goes to prove that it is a waste of time to try to please every one at the same time — it just can't be done satisfactorily.

However, since the subject has come up again, let's examine it as thoroughly as possible, in an effort to dispose of it once and for all. To begin with, it is necessary to recognize the fact that the Lithuanian Alliance of America is a fraternal organization which operates according to the American concept of Democracy. The general membership, by direct vote, nominates and elects both its Local Lodge officials and its National Executive Officers. There is no coercion or dictation in this respect from any visible or invisible source in the organization whatever. And since the Record indicates that at one time or another the General Membership has supported candidates of every conceivable political conviction, we may safely assume that it is more interested in the welfare of the Alliance than in the political convictions of the candidates.

Thus we see that the General Membership isn't particularly interested in politics, when considering the good of their organization. Now let us search a bit deeper and determine just where we can locate the "political monkey business" which is supposed to exist in the Alliance. Because of the Democratic nature of the Alliance, it is obvious that among its members there are those who are active leaders of most political factions to be found among Lithuanian Americans throughout the nation. And since these political leaders find it necessary to maintain a certain prestige among their followers, it is equally obvious that they are constantly on the alert to acquire and maintain control of such a vast organization as the Alliance, if possible.

Let us recognize another very important fact. The Constitution of our organization invites all reputable Lithuanian Americans "regardless of faith, creed or politics" to become members of the Lithuanian Alliance of America. Isn't it rather puerile to expect such people, upon becoming members, to forget their faith, creed or political convictions? It is only natural that members of similar political convictions should work together for what they consider to be the welfare of the organization. It is another form of the American concept of government by checks and balances. No matter which faction might gain control of the Alliance, the remaining factions are ever

alert to point out any errors of judgement or action of those in office.

It is true that in the past efforts have been made to gain control of the Alliance by appeals based upon purely political lines. But the Record shows that such efforts have never been successful during the sixty years since the Alliance was first organized. Any factional successes in the past were due to the presentation to the General Membership of concrete, progressive, and reasonable plans of action designed to benefit the organization. And when it became evident that these proposed plans were not functioning according to schedule, the General Membership has rarely hesitated to repudiate the leadership at the following elections. Our people are far less gullible than some of our commentators and publicists seem to suggest.

This, then, is what critics of the Alliance like to refer to as "political monkey business", and those of us who prefer the Democratic American system of government feel no more inclined to find fault with this state of affairs in the Lithuanian Alliance of America than with the same condition which prevails in the United States of America. Any organization, just as any nation, which feels it necessary to muzzle or disfranchise any minority political group or faction, is definitely not operating according to the true concept of Democracy as we Americans understand it. If our critics sought to confound and embarrass us, they were mistaken — we are proud to be part of an organization strong enough democratically to function in this manner.

It is because of this that the Lithuanian Alliance of America is the only national Lithuanian American fraternal organization of which potential members cannot truthfully say: "I don't want to become a member because I don't like the manner in which it operates, and I don't approve its policies". Since the Alliance is an organization which primarily belongs to the General Membership, rather than to some one political or religious faction, every member has the right and privilege to use his or her influence to change either the method of operation or the policies of the organization. Therein lies the strength of the Alliance. Members are not told what they can or cannot do. They themselves decide what is or is not to be done.

This is one of the primary purposes of the present membership drive. Most of us sincerely wish to vastly increase the membership because we realize that the larger the membership, the more representative will be its actions and decisions of all Lithuanian Americans. The more numerically strong our Alliance becomes, the greater will become its capacity for helping our unfortunate Lithuanian cousins now languishing in German Displaced Persons' Camps. And the greater becomes our strength, the better able will we be to engage on a much larger scale in educational, cultural, athletic, social, and charitable activities among our own Americans of Lithuanian descent. And, since the Alliance is a non-partisan organization, its growth will be a credit and an asset to every Lithuanian American community in the nation. It is your organization — it is up to you to make it as big and strong as you possibly can.

Londonas (BBC). — Liepos mėnesį pradės kursuoti keleivių transporto lėktuvai aplink pasaulį. Skridimas eis iš New Yorko per Airiją, Londoną, Istanbulą, Karachį ir Kalkutą. Čia bus keičiami lėktuvai. Toliau bus skrendama per Manilą, Honolulu, San Francisco ir New Yorką. Kelionė truks 120 valandų.

Mirties migla virš New Yorko

Ištraukos iš ateities istoriko bloknoto

Šio staipsnio autorius yra USA pulk. lt. David B. Parker, karo departamento atomo sekcijos pareigūnas. Straipsnio parašėte pažymėta, kad šiame rašinyje išreikštos mintys bei pažiūros yra paties autoriaus ir jos nebutinai turi atitikti karo departamento. — Red.

1952 m. vasario 25 d. Rogeris Jones, New Yorko gyventojas, pabudo rytą 3:30 val. apimtas stipraus neišaiškintu blogumo (juros ligos), kuris tęsėsi ketvirtį valandos. Kada jis vėl grįžo į lovą, pastebėjo tirštą miglą, kuri veržėsi pro langą. Tas nustebino jį, nes iš vakaro buvo pražus oras ir putė stiprus vėjas.

Ellis C. Manchester, New Yorko uosto komisierius, 3 val. 40 min. atvyko į uostą. Jis buvo telefonu iškvieštas jo pavaldinių, kurie jį sutiko prie Pier 10 — iki kur pasiekė milžiniška viską nusiaubianti banga. Nežiūrint tamsoi ir miglos „jis galėjo matyti didelius sunaikinimus toliau — Hudson. Susijaudinę žmonės kalbėjo apie didelę potvynio bangą, toli jūroje žemės drebjimo sukelta. Kada komisierius žengė prie savo automobilio, jį apėmė staigi jūros ligos ataka.

Beveik tuo pačiu metu Dr. H. Strandberg, Kolumbijos Universiteto radiologistas, kuris dažnai išstas naktis dirbdavo savo laboratorijoje, pastebėjo, kad trys radioaktyvų matavimų rodyklės buvo aiškiai nulinkę nuo plokštelių (ciferblatų). Skubiai palyginęs su kitais instrumentais, paskambina žmonai, kad tuojau apeleistų miestą. Po to, pranešė policijai, burmistrai ir armijos štabui. Kai kurie atsiliepusieji, nors mandagūs, bet neįtikinami, kiti mieguistai tingūs. Kada Strandberg apeleido savo laboratoriją, pamatė, kad migla veržėsi su žvarbiu pietvakarių vėju — kombinacija, kurios jis niekad anksčiau nepastebėjo.

Penktą valandą burmistro įstaiga buvo pilna tarnautojų, laikraštinių ir radio žmonių. Išbalę ir nesiskubė jie klausėsi mokslininkų, tarp kurių buvo garsus fizikas ir Nobelio premijos laimėtojas Dr. Feliksas Novak, mėginančių išaiškinti katastrofą, kurios nematė veik ne vienas patikimas liudininkas.

Neprašė žmonėsiui, paaiškėjo visa nelaimės istorija. Atominė bomba buvo išsprogdinta giliai New Yorko uosto vandenyje. Ar bomba buvo paleista iš povandeninio laivo, ar iš lėktuvo, kuri po tam tikro laiko sprogo, nenustatyta. Ji sprogo 3 valandą ryto, kurios duslus trenksmas buvo juntamas miegančių keleto milijonų miesto gyventojų. Eksplozija išspaudė į orą keletą milijonų tonų vandens — nekompatinėje masėje, bet lietaus miglos pavidale, prisotinto radio aktyviųjų fragmentų, kurie savo tikslu idealiai tinkamą naktį: 30 mylių stipr. vėjas putė nuo bombos sproginio vieto išilgai ilgos Manhattan salos iškyšulį. Neprašė ir valandai mirties lietus jau krito virš viso miesto. Nors radio aktyvų deponitų intensyvumas labai skirtingas atskiruose blokuose, tačiau mirtis grąsino kiekvieną.

Burmistro 5 val. 15 min. parėdymu įsigalioja „Schedule 99“ — New Yorko evakuacijos planas, kuris buvo parduotas jau prieš keletą metų. Betarpiški įsakymai ir perspėjimai iš visų radio stočių užliejo orą ir greit vis nutilo del tarnautojų ir darbininkų išsibėgijimo. Buvo ir kitur dezertyrų, bet miesto gaisrininkai, policininkai krašto apsaugos vyrai ir mokslininkai pasilikę savo postuose, rizikuodami gauti mirtiną dozę gamma spindulių.

Ramias miesto žmonės buvo mokslininkai, kurie surinko visą New Yorko kolekciją Geigerio aparatų — tą apgalvintą šimtinę masių, kur 10,000 neužtektų — ir išvyko užkūrimo kontūrą nustatyti.

Po 10 min. nuo žinios gavimo apie įvykių eksploziją, Dr. Feliksas Novak nustatė radio aktyvų pavojingumą. „Daugiausiai paleistose miesto srityse“, jis pareiškė burmistrai, „vidutinė doza gamma spindulių yra pakankama, kad būtų fatališka tiems, kurie ten pasilikę daugiau kaip tris valandas. Tačiau mirtis gali įvykti mažiausiai po 9 dienų — galimas dalykas, kad ir 6 savaitę, — kad mirtų po dviejų ir trijų dienų, simptomų nėra. Tik retose vietose, kur žmonės gaus tokią koncentruotą dozę, kad jie iš karto susirgtų, mirtis laike 4 dienų. Tie žmonės, kuriems pavys tuojau apeleisti miesta, sekancija savaitę gali netekti dalies savo plaukų, gali šiek tiek pakilti temperatūra, bet jie visiškai pasveiks. Tik ateities parodysi, kokią įtaką gamma spinduliai turės jų ainiams“.

Dr. Novak mirė 9 dieną po įvykusios nelaimės. Nežiūrint, kad jo vertinimai buvo nepaprastai tikslius, daug buvo mirties

atsitikimų neprašė jį numatyto minimalinio laiko. Nei jis, nei burmistras, nei policija, nei jauni kareiviai, kurie verkė šaudydami į mišią, nenumatė tokios histeriškos New Yorko gyventojų reakcijos, kada jie mėgino išsiveržti iš savo siaurų salelių. Tai buvo baisiausia panika visoje žmonių istorijoje.

Tukstančiai buvo mirtinai sutriuškinti požeminėse stotyse, ant tiltų, tuneliuose ir pan. Vos praėjus pirmam panikos valandai, išėjimai iš miesto buvo užkimšti sulūžusiais vežimais ir kt., kad tik nedaugeliui guvių (gerų plaukčių ir kt.) žmonių pavyko išsigelbėti. Traukiniai, kurie buvo mieste anksti rytą išėjo su pilnu apkrovimu. Daugelio traukinių herojiškos igulos panoro sugrįžti ir tęsė evakuaciją kol miestas aptuštėjo ir panika sumažėjo. Bet tas savanoriškas sugrįžimas į miestą ir tuo metu prisidėjus keletui radiacijos minučių — užteko, kad prarastų lygsvarą ir baigtųsi mirtimi vos keletui savaičių praslinkus.

Eksplozijos metu Manhattan buvo daugiau 2 mil. žmonių. Pagal nevisai tikslius vėliau gautus duomenis, laike 6 savaitę 389,101 naujorkietis buvo miręs arba dingęs. Dauguma išlikusių kentėjo nuo įvairių radiacijos ligų. Be to, dar daug tukstančių už Manhattan ribų buvo paleista, ypatingai Bronx ir Westchesterio apygardose ir didelės skaičius iš jų mirė. Aukų pareikalavo net ir iš, už 180 mylių esančio Watkins Glen miesto, kur oro bangos išmetė koncentruotų fissiono produktų.

Dr. H. Strandberg, pirmas žmogus pastebėjęs tą baisų sukrėtimą ant savo praigaištingų instrumentų, kaip Geiger — registratorių grupės narys dirbo dieną ir naktį, pakol Dr. Novak nebuvo visai iš miesto išsiųstas. Praėjus porai savaičių po eksplozijos, jo plaukai pradėjo slinkti. Po 18 dienų pradėjo kristi svoris ir karščiuoti. Po keturių savaičių jis buvo mirtinai išbalęs, kentėjo nuo nosies kraujavimų ir nustojo svorio 25 svarus. Tikslai gausiomis kraujo transfuzijomis hainionų sutvarkymu ir vitamais pavyko išgelbėti jo gyvybę. Wall Streeto nakties budėtojas, pas kurį pastebėti buvo tie patys simptomai, mirė 32 diena.

Tai užtruko beveik visą savaitę iki buvo visa kas gyva iš New Yorko išgabenta. Niekam tur but nepavyks sužinoti kiek mirė del kitų priežasčių (be radiacijos) — kiek prigėrė upėse, kiek žuvo požemio keliuose per susidūrimus ir kiek nušauta beplėšikaujant.

Kovo 6 d. vos keletas drąsių mokslininkų, su Geigerio aparatais rankose, slinko savo kelią atgal per nežinomus mirties tunelius, kad atgautų brangius dokumentus. Palaipsniui, silpnėjant radiacijos jėgai miesto sienose, grindiniuose ir kitur, panašių ekspedicijų buvo daugiau organizuojama, kai kurios net su specialiais armijos tankais.

Tai nebuvo lengva rasti savanorių tokioms ekspedicijoms, net ir su Geigerio aparatų apsauga. Gamma spindulių siekta buvo kumulatyvinis ir pakartotinas pasirodymas (jėjimas į apkrestą sritį) gali tapti sudaryti mirtiną pavojų kaip ir vienkartinę koncentruota doza.

Visą pavasarį ir vasarą buvo tęsiami valymo darbai. Didelė dalis radio — aktyvų buvo nuplauta nuo gatvių su jūros vandeniu, bet jau kartą paviršutinį sluoksnį pašalinus, pakartotinas valymas mažai efektyvus. Tai buvo ypatingai sunku nuvalyti pastatų išorinę pusę, nes plauant juos žemyn, apačioje susidaro gyvybei pavojingi kiekiai. Nebuvo jokių chemikalų kuriais galima būtų neutralizuoti radioaktyvų nuodus. Mašinos nesuskaitomų milijonų vertės — totalinė žala. Net jeigu jos ir būtų buvę išgabentos, užnuodijimas jose pasilieka.

Beveik metams praėjus New Yorkas buvo oficialiai paskelbtas vėl tinkamu gyventi išlikusiems nuo katastrofos gyventojams.

Trys nurodymai, kurie reikalingi atsiminti apie šią hipotetišką ataką:

Pirma —

Jokia smulkmena, kurią jūs skaitėte šiame pranešime, nepriklauso nuo ateities atominio mokslo progreso. Bomba, kokia yra šiandien, bei bombos, kurios buvo numestos Japonijoje ir išbandytos Bikini, gali padaryti čia aprašytus nuostolius.

Antra —

Dauguma kariškių, kurie dirbo prie bombos, abejoja ar išviso gali būti išvystyta efektyvi gynyba, panaudojus atominę bombą tokiu būdu.

Trečia —

Mes turime daryti viską ką galime, kad būtų sukurta atom. energ. kontrolė. Vyrai, kurie dirbo prie atominės bombos, jaučia, kad JAV planas, kurį Bernardas M. Boruchas pateikė JT, yra geriausias atsakymas į visą šią problemą.

Iš „Readers Digest“ vertė M. Vėtra.

New Yorkas ir Kolumbas

New Yorko puošnumas tai Central Park. Čia tukstančiai žmonių, po dienos kaitros ir darbo, žalių medžių pavėsyje, ant minkštų pievėlių ar suolų, ilsisi ar vaikšto gražiai vingiuotais takeliais. Kaip keista, kai per visą dieną beveik išdodamas po miestą girdi tik anglų kalbą, tai popietį, nuėjus į parką, gausi visai kitą vaizdą. Čia išgirsti visokių pasaulio kalbų, bet mažiausiai anglų. Atrodo, kad pasaulinis didmiestis į vakarį pakeičia tikrąjį savo veidą.

Tarp daugelio kitų paminklų Central Parke stovi paminklas Kolumbui, Amerikos atradėjui. Vienoje rankoje jis laiko vėliavą, kaip pergalės simbolį, kitoje žemės rutulį. Ir kai aną kart Kolumbas pasiekė šią šalį, jis apie tokį didmiestį, koks šiandien yra New Yorkas, nei sapnuoti nesapnavo. Žemė buvo mažai apgyventa, o vietiniai žmonės pasakojo, kad tolyn tęsiasi žemė ir žemė.

Su Kolumbo atradimu Amerikos,

prasideda naujųjų laikų istorija

Su 1492 metais istorijos mokslas užbaigia viduramžių ir pradeda naujuosius amžius. Kristupas Kolumbas, kuris išsirengė nežinomybėn spėliodamas, kad žemė apvali, tikėjo surasti karaliaus Saliamono aukso kasyklas, rasti kelią į žemiško rojus kraštus, pasiekti Kiniją, bet surado Ameriką, naująjį pasaulį, kuris ilgainiui daugeliui tikrai virto žemišku rojumi. Ypač labai viliojančiai dabar atrodo šis kraštas tiems, kuriems truksta darbo ir duonos. Musų tremtiniam Ameriką dabar atrodo gal daugiau negu „naujas rojus“. Ar šiaip ar taip, amerikiečiai nepamiršo šio didžiojo vyro, o išdidus paminklas liudija apie visų ateivių dėkingumą.

Paslaptinga didžiojo atradėjo kilmė

Dar dabar nepasibaigė ginčai del šio garbingo vyro praeities ir nėra tikrai nustatyta kokiai tautai jis priklausė. Vieni jį laiko Genujiečių, kiti Ispanijos sumumi. Trisdešimt miestų įrodinėja, kad Kolumbas juose gimė ir jiems priklausė. Kolumbo užrašuose yra ispaniškų, portugaliskų, itališkų ir lotiniškų eilučių. Iš jo užrašų matyti, kad tas kalbas mokėjo gerai, tik itališkai rašė kiek blogiau. Jo jaunystė vis tiek dengia gili paslaptis, ir dabar pasakyti kurios tautos sunus jis buvo tikrai sunku. Jis buvo vedęs Dona Felipa Muniz de Pallestrello ir buvo gavęs pasogos mažą Porto Santo salą, kurią Portugalijos karalius buvo padovanojęs jo uošviui.

Kadangi apie Kolumbą yra prirašyta daug įvairių knygų ir jos kiekviena savaip įrodinėja jo kilmę, todėl reikia manyti, kad šio garsaus vyro kilmė ir jaunystė nėra tikrai žinoma.

Tėgija, kad Kolumbas niekada nebuvo Kolumbu

Sako, didysis atradėjas savęs nepažintų Kolumbo pavarde. Šią pavardę jam davė genujiečiai, po jo mirties, kurie net pasakė, buk suradę žinių apie jo tėvą. Jo tėvas buk buvęs smuklininkas, audėjas ir turėjęs tris sunus. Šioje teorijoje, tur but, yra tik tiek tiesos, kiek atitinka atradėjo prastarimams apie savo du brolius. Istorija atmetė šią teoriją, bet didžiajam atradėjui paliko tą simbolišką pavardę „Columba“ itališkai reiškia balandis, t. y. tas pat biblinis karvelis, kuris pirmas atskrido prie Nojaus arkos.

Sako, kad pakrančio žvejai sužvejojo jį pusgyvį, kai jis laikėsi ant sudužusio laivo lentgalio. Jie manė, kad jis vienas jureivių iš paskendusio piratų laivo. Kadangi jis savo pavardės nepasakė, tai žvejai jį praminė, „el de los coulón“, kas reiškė „vienas iš piratų“. Šis vardas pasiliko ir dokumentuose ir taip jį vadino Kristupu Kolonu.

Kolumbas niekad neslėpė savo piratiškos praeities. Žodį „piratas“ tuo laiku nevienodai suprato. Vieni juos laikė jūrų plėšikais, o Portugalijos karalius — jūrų saugotojais. Net iš valstybės išdo jiems mokėjo algas, ir reikalavo, kad jie skandintų visus ispanų laivus. Vėliau Kolumbas mokinosi jūrininkystės mokslų Kazenavės jūrų akademijoje ir tapo pirmaeilium jureiviu.

Jaunystės svajonės

Pas savo uošvį jis rado daug įvairių paveikslų, vaizduojančių tolimas keliones ir svetimus kraštus. Tie vaizdai buvo nutapyti įvairiai. Kitų kraštų žmones vaizdavo su žvėrių galvomis ir Kolumbas tikėjo, kad tai tiesa. Jo ramybę galutinai išplėšė arabo Abu Abdallah Mahomed el Edrizi veikalas pavadintas „Pasakojimas žmogaus, kuris norėjo pažinti visas pasaulio šalis“. Toje knygoje buvo atpasakota 8 arabų kelionė, kurie išplaukė iš Lisabonos tyrinėti Atlanto vandenyno, ir čia prasidėjo jų nuotykių. Tą viską autorius aprašo.

Didysis atradėjas tuo metu gyveno dideliame skurde. Jis pusbadžiai maitinosi ir pusbadžiai maitindamas auginavo savo sunų. Kaimynai jį vadindavo: „Žmogus su nudėvėtu apsiaustu“. Artimiausią jūrą ir salas jis jau gerai pažinojo. Bet nežiūrint skurdo ir vargo pas jį gimė nenutildomos svajonės ir jos buvo jo kelionių galingosios būrės.

Fantastiški romanai ir realti tikrovė

Riterių romanai, kurie tuo laiku buvo labai madoje viliojo ir Kolumbą. Vieną tokių romanų, kuris vadinos: „Stebuklų Knyga“ jis visada nešiojo kišeniuje ir skaitė apie nepaprastus riterio nuotykius iš kelionės po pasaulį. Šioje knygoje buvo pasakyta apie įvairias riterio kovas, bet svarbiausia, kad jis kiekvienais metais išvykdavo į vakarus ir po metų grįždavo iš rytų. Ši romano tezė daugiausia ir domavo Kolumbą. Arabų raštuose jis skaitė daug knygų, kad žemė apvali. Kolumbas netikėjo krikščionių mokslo išvadomis apie žemę, bet patikėjo arabams, kad ji tikrai apvali.

Jis daug galvojo, daug skaitė apie įvairius kraštus, apie keliautojus ir laimingus žmones. Visi fantastiniai žmonių išgalvojimai jį vedė į tikrą realų gyvenimo tikrovę.

Kolumbus beprotiški žygiai

Perimtas vaikiško nuoširdaus tikėjimo ir nepalaužiamo užsispyrimo, jis ėmė ruoštis kelionei. Jis panoro nukeliauti į Indiją ir Kiniją. Sausuma kelionė per daug sunki ir pavojinga. Ir jame kilo daugiau negu drąsus planas. Žemė apvali, išplaukus iš vakarų — galima pasiekti rytus. Ir riteriai pasirinkdavo šį kelią.

Su šiuo savo planu jis kreipėsi į Anglijos karalių, žadėdamas jam surasti trumpiausią kelią į Indiją. Ilgai nesulaukė jokio atsakymo. Tuo tarpu Portugalijos karalius šį planą atidavė apsarvarti mokytų vyrų susirinkimui. Susirinkimas nutarė planą atmeti. Tik tu laikų garsusis matematikas Toskanelli pritarė šiam planui, atsiuntė Kolumbui žemėlapi ir tas jį labai nudžiugino. Jis savo laiszę Kolumbui prirašė visokių nesamonių apie įvairių kraštų gyventojus, kurioms gal patsai netikėjo. Bet sako, kad jis pagalvojo, o gal šis vyras parodys mums stebuklus.

Ispanų pergalės šventė

Ispanai, ilgai vergavę arabams, švenčia išsivadavimo ir pergalės šventę. Alhambros bokštuose plėvesuoja vėliavos. Ispanija laisva. Arabai daugiau nebeviešpataus. Pergalės šventę praleidžia džiaugsmuose. Pas karalienės Izabelės kapelioną atsitiktinai užklydo Kolumbas. Jis nustojęs vilities, jis netekęs pastogės. Pasakoja apie savo gyvenimą, siekimus ir svajones. Kapelionas, suprantęs šį vyrą, panaudojo visą savo įtaką įtikinti karalienę, kad suprastų šį žygių svarbumą ir reikalingumą.

Karalienei patiko šis planas. Ji davosi apie naudingą sąjungą su didžiaja Kinija, apie sunaikinimą musulmonų ir jų atvertimą į krikščionybę. Planui pritarė ir karaliaus dvaro didininkas. Karalius Ferdinandas tam priešinosi. Bet Ispanijos džiaugsmo šventės ir laimėjimo nuotaukos gerai paveikė į naujus Kolumbo planus ir jis gavo pritarimą.

Graži legenda apie Karalienę

Viena graži legenda pasakoja, kad karalienė visa savo įtaką, visomis priemonėmis rėmė Kolumbo kelionę. Bet kai jai nenusisekė gauti užtenkamai pinigų kelionei, tada ji užstatė savo karališkas brangenybes ir gautais pinigais finansavo kelionę. Sunku pasakyti ar ši legenda kiek nors turi tiesos, nes istorikai įrodinėja, kad brangenybės buvo užstatytos del karo išlaidų su arabais, bet viena aišku, kad jo kelionę karščiausiai rėmė karalienė, kai karalius visai ją trukdė. Izabelės vaidmuo buvo lemtingas sprendimas ne tik visam planui, bet Kolumbo kelionei ir visiems kelionės žygiams.

1492 m. rugpjūčio 3 d. rytą, trys laivai: „Santa Maria“, „Pinta“ ir „Nina“ išplaukė į vakarus. Laivai buvo menki, bet pasitaikė gražios dienos ir palankus oras. Ši jo kelionė laikoma viena iš dramatiškiausių kelionių atradimų istorijoje. Slinko savaitės ir mėnesiai ir žemės vis nesimatė. Prietaringi jureiviai tikėjo, kad vandenys pasibaigs ir jie visi sumuks į kažkokią bedugnę. Geležinės valios ir tokios pat drąsos reikėjo šios ekspedicijos vadovui. Igu-la grąsino sukilti ir nebeklaudyti, bet nedrįso, nes bijojo, kad nepaklystų. Spalių 12 d. visi jureiviai šaukė: žemė, žemė!

Iškilingai išlipo Kolumbas šioje žemėje, kuri pasirodė esanti sala ir jai davė San Salvadoro vardą, kas reiškia „švento išgelbėjimo“ sala.

Kolumbas manė pasiekęs Indiją

Kolumbus nē patsai nenusivokė, kad jis pasiekė Amerikos kraštus. Jis manė, kad plaukdamas iš vakarų pasiekė Indiją. Žmonės, kuriuos sutiko, buvo raudonodžiai. Jis klausinėjo vietinių gyventojų, bet tie atsakinėjo, kad toliau į vakarus žemė, be galo be krašto.

Iš pirmo kelionės Kolumbas buvo sutiktas karališkai. Jis parvežė dovanų aukso ir kitokių brangenybių ir keletą raudonodžių žmonių, kurie buvo vadinami indėnais. Ispanija šventė Kolumbo laimėjimo šventę ir pasisekimą. Ispanija tikėjo į naują gražią ir turtingą ateitį del naujų atradimų.

Kolumbas plaukė į Amerikos pakraščius ir antrą ir tretį sykį. Škart jis pasiekė, be salų, jau žiemyną. Salos buvo nepažįstamos, buvo duodami nauji vardai, bet vis norėjo pagal žemėlapi patikrinti, kaip jis vadino arabai ar portugalai. Brangenybių rado nedaug. Greit viskuom, net patys ispanai nusivylė. Prieš Kolumbą prasidėjo intrigos ir grįžus iš trečios kelionės karalius įsakė Kolumbą sumiti ir sukaustyti grandimis.

Kelio į Kinus ar indus jis nerado. Bet jis rado kelią į Ameriką, kuri šiandien daugeliui žmonių tikrai virto žemišku rojumi.

Kur Kolumbo kapas

Kaip negali nustatyti Kolumbo gimimo ir kilmės, taip yra neaiškumų ir su jo kapu. Nuostabus šio didžiojo atradėjo likimas. Kolumbas mirė Ispanijoje. Jo palaikai buvo pervežti ir palaidoti San Domingo. Bet ir ši nebuvo jo paskutinė kelionė. Kai Francuzijos sukilimo metu Ispanija neteko San Domingo, tai jo palaikai buvo perkelti į Kubos salą, o iš ten į Ispaniją ir palaidoti Sevilijos katedroje.

Paminklo akmuo žymi Kolumbo kapą, bet amerikiečiai tvirtina, kad už antkapio nėra jo palaikų, nes iš San Domingo ispanai paėmė ne Kolumbo, bet jo sunaus palaikus, o jo palaikai paliko ten.

Daug gražių paminklų puošia viešas aikštes ir vietas įvairiose vietose. Daugumas jų skirti didiems karžygiams, valdovams ar mokslo vyrams. Bet Kolumbas nebuvo nei kariuomenės vadas, nei žymus mokslininkas, bet savo svajonėmis ir savo užsispirimu veržėsi į naujas žinojimo sritis ir surado Ameriką, kuri šiandien po 450 metų tapo didžiausia pasaulio galybe ir daugeliui žmonių žemišku rojumi.

Žmonės ginčijasi del atradėjo kilmės ir kapo. Jis virto žemės dulkėmis, bet didžiojo atradėjo vardas liko visiems ir visiems laikams.

New Yorkas, didysis pasaulio didmiestis, kuris tuo kartą, kai Kolumbas pasiekė Ameriką, buvo tik tuščia sala, greit išaugo į pasaulio pirmaujančius miestus, tačiau irgi nepamiršo didžiojo atradėjo ir Central Parke pastatė jam paminklą, kaip žmonių dėkingumo ženklą už jo darbus ir nuopelnus.

Stockholmo lietuviams džiaugsmo dienos

Svarbiausias šių dienų mūsų įvykis, tai ponios A. Devenienės atsilankymas. Atvykus jai į Švediją ir nepasirodžius Stockholme, buvo pradėta kalbėti, kad ji nesiteiks susitikti su mūsų lietuviams ir buvo pradėta abejoti ar neis pirmtakų keliais. Bet vieną dieną gavome pranešimą, kad atvyksta į Stockholmą. Lietuvių D-jos Stockholmo pirmininkas S. Vainora ir kiti, garbinę viešnią pasiūnka su rožėmis. D-ją liepos 24 d. sukviečia susirinkimą, kuriame dalyvauja beveik visi Stockholmo lietuviai, kur viešnia padaro platų, išsamų pranešimų, nupasakodama apie Amerikos lietuvių gyvenimą, visus darbus ir pastangas. Iškart visų pažino, kad tai ne tuščias žmogus, kad kritiškai ir apgalvotai viską ima ir tuščiai propagandai nepasiduoda. Ji be skirtumo kalbėjosi su visų srovų žmonėmis, net pavieniai ir išklaušė visų pageidavimus. Mes nesistengėme ją izoliuoti nuo žmonių, kaip kad buvo su kitais. Ji pati aplankė beveik visus lietuvius ir esame tikri, kad tie, kurie net didžiausią provokaciją mėgsta, jai nieko negalės primesti. Mes džiaugėmės, kad pas mus atsiuntė tokį pilkų žmogų ir atstovą.

Ponia Devenienė, bent kelis kartus lankė Amerikos ir Kanados konsulatų ir derėjosi su visų ir išviešavo reikalais. Atrodo, kad daugeliui nusisekė per p. Devenienę pasiekti ko nori. Mes džiaugiamės, kad Amerikos lietuviai nepamiršo mus ir atsiuntė tokį gabų savo atstovą. Ponia Devenienė savo kelione neša mums džiaugsmą ir viltį, o Jums, užjūrio broliai, garbę ir mūsų dėkingumą.

Australijos ir amerikiečių štabų atstovai išdirbo bendrą Ramiojo vandenyno gyvenbos planą.

SLA Reikalai ir Veikla

SLA Pirmo Apskričio Piknikas-Išvažiavimas

Shenandoah, Pa. — SLA pirmo apskričio piknikas įvyks rugpjūčio 24 dieną, gražiai žaliuojančioje giraitėje, Firemans Grove, Brandonville, Pa. Prasidės 10 val. ryte ir tęsis iki vėlai vakare. Svečiai galės linksintis gražioje giraitėje, kuri randasi dvi mylios nuo Shenandoah, Pa., važiuojant keliu į Hazleton, Pa.

Valgiai bus pagaminti tuojais iš pat ryto, todėl valgių su savim nesivežkite, nes jų bus pagaminta užtektinai ir geriausia. Tik nesivėluokite— atvažiuokite anksti ryte į pikniko vietą, o visi busite patenkinti. Bus gardaus šalto putojančio alaus ir kitų gardžių gėrimų, kaip ir visuomet. Visi gerai žinote, kad SLA pirmo apskričio piknikai visada būna dideli, gražūs ir linksmi, todėl šį pikniką padarykime dar didesniu už visus kitus pirmiau buvusius. O mes jį padarysime didžiausiu tik tuomet, jeigu visos pirmo

apskričio kuopos ims dalyvumą šiame piknike, jeigu visi kuopų nariai atvažiuos į pikniką, tai aš užtikrinu, kad mes turėsime vieną didžiausią išvažiavimą, negu iki šiol turėjome.

Taigi pirmo apskričio kuopos ir nariai, dalyvaukite šiame piknike, praleiskite dieną su savo kaimynais, draugais ir pažyastais. Kviečiame visus SLA narius, vietinius ir apylinkės lietuvius bei pažyastus atvažiuoti į šį gražų S. L. A. pirmo apskričio pikniką. Lai visi keliai ir visus rugpjūčio 24 dieną lydi į SLA pirmo apskričio pikniką, Brandonville.

Be to, bus geri muzikantai, kurie linksmins dalyvius su gražiomis dainomis ir valcais, todėl visi šoksime, valgysime, gersime ir dainuosime.

Visi pasimatysime piknike.

A. Saukevičius,
SLA 1 apskr. organiz.

S. L. A. Kuopų Veikla

Minersville, Pa.

IS SLA 13 Kuopos Susirinkimo

SLA 13 kuopos susirinkimas nubalsavo, kad pasiūti prašymo laiškus Jurgitinių Valstijų kongresmanams ir senatoriams, kad balsuotų už biulį H. R. 2910, kurį priėmus būtų įleista į Ameriką 400,000 išvietųjų žmonių. Į laiškus gauti atsakymai nuo sekamų senatorių: F. J. Meyers, E. Martin ir kongresmano I. D. Fenton, kurie pasidžia išpildyti mūsų prašymą.

Pinigių susirinkime nariai sumokėjo \$412.95. Helen Augaitienė užsimokėjo už visą metą \$86.72. Ji prašė, kad Centras jai prisųstų už tai dovanų knygą Albumas, nes p. H. Augaitienė visuomet moka už visą metą.

Atsistojimu pagerbta mirusieji nariai M. Martinaitis ir P. Paulavičius.

Mirus Tėvynės redaktorius Pranai Bajorui, dabar plačiai kalbama, kas dabar užims redaktoriaus vietą. Visai neseniai, su Bajoru drauge dalyvavome SLA seimuose, svarstėme įvairius reikalus, o šiandien mūsų Pranas jau randasi tarpe tų milijonų, kur tik tyla viešpatauja.

Velionio Bajoro likusiai moteriai ir giminėms reiškiu didžiausią užuojautą.

A. J. Banišauskas.

Wilkes Barre, Pa.

Dviejų Draugijų Bendras Piknikas

SLA 115 kuopa ir Lietuvių Progresyvis Klubas rengia bendrą šios vasaros paskutinį pikniką, kuris įvyks sekmadienį, rugpjūčio 24 d., pas Dapkevičienę (Rekus) prie Harveys Lake, Noxon Road, vienas blokas nuo Picnic Grounds.

Kadangi vasara jau baigiasi, tad kuopa ir klubas sumanė surengti šį pikniką naujoje vietoje, prie Harveys Lake, kad atvažiuavę galėtų gerai išsimaudyti ir šiaip visi sykiu smagiai laiką praleisti. Daugelis jau seniai yra buvę prie Harveys Lake. Dabar yra progza atvažiuoti ir linksmi dieną praleisti.

Bus gera muzika šokiams, taipgi gėrimų ir valgių.

Busas išeis nuo klubo salės, 325 E. Market St. lygiai

Westville, Ill.

IS SLA 18 Kuopos Susirinkimo

Rugpjūčio 3 d. įvyko SLA 18 kuopos susirinkimas. Iš raportų paaiškėjo, kad dabartiniu laiku kuopa turi tik vieną sergančią narę Barbarą Burzdienę, kuriai linkime greitai pasveikti.

Pikniko komisija dar nespėjo raportą prirengti, tai palikta sekančiam susirinkimui.

Pirmininkas kun. Vipartas paprašė narius atsistojimu pagerbti mirusią kuopos narę ir veikėją Oną Raulinaitienę, kuri buvo veikli kuopos veikėja, kuopos valdybos narė ir delegatė S. L. A. seimuose. Taipgi darbavosi ir kitose organizacijose.

Velionė Ona buvo našlė per praėjusius 11 metų. Nors visuomet sunkiai dirbo gražiai auklėdama savo šeimą, tris sunus ir dvi dukteris, bet visuomet buvo linksmo budo ir niekuomet nesiskųsdavo nuovargių ar kitomis kasdieninio gyvenimo bėdomis.

Rugpjūčio 2 d. velionė Ona palaidota su bažnytinėmis apeigomis. Mišes laikė du kunigai: klebonas Vipartas ir kun. Brekmanas, kuris taipgi pasakė gražų pamokslą nurodydamas velionės nuveiktus kilnius darbus.

Liudime netekę geros draugės ir nuoširdžios veikėjos. Išsėkis ramiai Onute šios šalies žemėje, o likusiems tavo sunams, dukterims, giminėms ir draugams, reiškiame giliausią užuojautą.

M. Garkauskienė.

Pittston, Pa.

Mirė Ona Paukštienė, Buvusio SLA Iždininko Tamo Paukščio Žmona

Po ilgos ir sunkios ligos liepos 14 d. mirė Ona Paukštienė. Velionė buvo plačiai žinoma visoje Pittstone apylinkėje.

Velionė gimusi Pittstone, kovo 8 dieną, 1879 metais, anksčiau čia apsigyvenusios Motiejaus ir Marionos Kašubų šeimos.

Ona Paukštienė buvo antroji vel. Tamo Paukščio žmona, pavyzdingai išauklėjusi tris pirmosios žmonos paliktus mažus vaikus.

Ji buvo nuoširdi ir santalkoje su visais sugyveno.

Per ilgus metus, į šį miestą atvykę svečiai, kalbėtojai, buvę pakviesti į Paukščių namus ir sveetingai priimti ir pavaišinti. Tai vis buvo rūpestis velionės O. Paukštienės.

SLA 7 kuopoj priklausė per daug metų, tačiau vėlesniu laiku kuopą buvo apleidusi.

Liepos 17 dieną, po iškilmingų mišių Šv. Marijos Dangūn Emimo bažnyčioje, tapo palaidota Lietuvių Nepriklausomose kapuose, šale jos v. palinksmo visus atelankiuo.

Didelis burys giminių ir pažįstamų velionę į kapus palydėjo.

Dideliame nuiludime paliko dukteris: Loretą Bastienę ir mokytoją Olimpiją; seserį Magdę Milkevičienę, brolių Motiejų, posunį Algirdą Paukštį, kuris užlaiko tėvo įstaigą ir gražiai laiką praleido bešokdami ir besikalbėdami iki vėlai nakties. Skirstydami ir atsisveikindami vieni kitų klausinėjo kada mes turėsime vėl tokį gražų susijimą ir pasikalbėjimą.

Dar nesu matęs tokio didelio žmonių burio ir taip gražiai apsieinant, kaip šiame piknike.

Finansų sekretoriui išdavus raportą ir jį priėmus, susirinkimas užsibaigė.

K. M. Račaitis,
Korespondentas.

Grand Rapids, Mich.

Mirė Andrius Lapinskas, SLA 42 Kuopos Narys

Liepos 22 dieną iš gyvųjų tarpo atsiskyrė Andrius A. Lapinskas, SLA 42 kuopos narys. Palaidotas liepos 26 dieną be bažnytinųjų apeigų Laisvose Lietuvių Kapinėse.

Velionis A. Lapinskas buvo laisvų pažiūrų žmogus, paprastas darbininkas, skaitė Keleivį ir kitus pažangius laikraščius. Gimęs Lietuvoje, Amalviškių kaime, Daukšų parapijoje. Paliko mylimą moterį Mikaliną Lapinskienę, 3 dukteris: Marioną Reneld, gy-

venančią Chicago, Ill.; Aleną Valiuniene, gyvenančią Chicago, Ill.; Mikaliną Miller, gyvenančią Grand Rapids, Mich. Taipgi paliko 9 anukus, 1 pranuoką, 2 brolius ir jų šeimas: Jurgį Lapinską Grand Rapids, Mich., Simą Lapinską Springfield, Ill. ir vieną seserį, gyvenančią Boston, Mass.; 3 švogerius Joną Jenulevičių Benld, Ill., Andrių Ankaucką Grandville, Ill., Juozą Vaitkevičių Grand Rapids, Mich.; 2 pusbrolius M. Inkaucką Detroit, Mich., Petrą Inkaucką Chicago, Ill. ir daug kitų giminių ir draugų.

Buvo pašarvotas lietuvio graboriaus S. Barto koplyčioje. Buvo daug gyvų gėlių bukiety nuo giminių ir draugų. Į kapus palydėjo daug giminių ir draugų.

Išsėkis, Andriau, šios šalies laisvoje žemėje, o mes likę ilgai Tave minėsime.

Jurgis Vaitkevičius.

SEIMOS PADEKA

O dabar aš, Mikalina Lapinskienė su dukrelėmis, dėkoju S. Bartui už taip mandagų patarnavimą, o kartu visiems giminėms ir draugams, kurie kuo nors prisidėjo prie mano mylimo vyro laidotuvių širdingai ačiū.

Mikalina Lapinskienė.

Didelis burys giminių ir pažįstamų velionę į kapus palydėjo.

Dideliame nuiludime paliko dukteris: Loretą Bastienę ir mokytoją Olimpiją; seserį Magdę Milkevičienę, brolių Motiejų, posunį Algirdą Paukštį, kuris užlaiko tėvo įstaigą ir gražiai laiką praleido bešokdami ir besikalbėdami iki vėlai nakties. Skirstydami ir atsisveikindami vieni kitų klausinėjo kada mes turėsime vėl tokį gražų susijimą ir pasikalbėjimą.

Dar nesu matęs tokio didelio žmonių burio ir taip gražiai apsieinant, kaip šiame piknike.

Finansų sekretoriui išdavus raportą ir jį priėmus, susirinkimas užsibaigė.

K. M. Račaitis,
Korespondentas.

Grand Rapids, Mich.

Mirė Andrius Lapinskas, SLA 42 Kuopos Narys

Liepos 22 dieną iš gyvųjų tarpo atsiskyrė Andrius A. Lapinskas, SLA 42 kuopos narys. Palaidotas liepos 26 dieną be bažnytinųjų apeigų Laisvose Lietuvių Kapinėse.

Velionis A. Lapinskas buvo laisvų pažiūrų žmogus, paprastas darbininkas, skaitė Keleivį ir kitus pažangius laikraščius. Gimęs Lietuvoje, Amalviškių kaime, Daukšų parapijoje. Paliko mylimą moterį Mikaliną Lapinskienę, 3 dukteris: Marioną Reneld, gy-

venančią Chicago, Ill.; Aleną Valiuniene, gyvenančią Chicago, Ill.; Mikaliną Miller, gyvenančią Grand Rapids, Mich. Taipgi paliko 9 anukus, 1 pranuoką, 2 brolius ir jų šeimas: Jurgį Lapinską Grand Rapids, Mich., Simą Lapinską Springfield, Ill. ir vieną seserį, gyvenančią Boston, Mass.; 3 švogerius Joną Jenulevičių Benld, Ill., Andrių Ankaucką Grandville, Ill., Juozą Vaitkevičių Grand Rapids, Mich.; 2 pusbrolius M. Inkaucką Detroit, Mich., Petrą Inkaucką Chicago, Ill. ir daug kitų giminių ir draugų.

Buvo pašarvotas lietuvio graboriaus S. Barto koplyčioje. Buvo daug gyvų gėlių bukiety nuo giminių ir draugų. Į kapus palydėjo daug giminių ir draugų.

Išsėkis, Andriau, šios šalies laisvoje žemėje, o mes likę ilgai Tave minėsime.

Jurgis Vaitkevičius.

SEIMOS PADEKA

O dabar aš, Mikalina Lapinskienė su dukrelėmis, dėkoju S. Bartui už taip mandagų patarnavimą, o kartu visiems giminėms ir draugams, kurie kuo nors prisidėjo prie mano mylimo vyro laidotuvių širdingai ačiū.

Mikalina Lapinskienė.

PERSIKELUSIŲ Į NEPRARASTINĄ APDRAUDĄ SLA NARIŲ SĄRAŠAS

Konversijos Daviniai

Už laikotarpį nuo gruodžio 9 d. iki gruodžio 19 d., 1946 m.

Kuo- pa	Vardas ir apdraudos Nr.	50 I. Bučinskas, 56239
2	M. Jančaitienė, 114	50 S. Bučinskas, 36245
2	M. Balunienė, 39173	50 J. Narbontas, 30671
2	M. Rimšienė, 40556	60 O. Jurašaitis, 49655
2	V. Bulopa, 51140	60 L. Stankus, 55058
2	B. Jančaitis, 25384	60 M. Jurašis, 55452
2	A. Dakauskienė, 20561	60 O. Smilgutė, 56845
10	J. Liutkienė, 19785	60 M. Baltrušaitis, 38690
13	O. Babiniė, 36686	60 O. Baltrušaitienė, 49054
13	J. Adomavičius, 58426	60 M. Kanton, 54704
13	K. Draskūnis, 34706	62 I. Masikaitis, 54308
13	P. Sabastiniė, 43309	62 A. Stažienė, 54386
13	V. Tučins, 58213	62 I. Žukauskienė, 45048
13	J. Sartauskas, 52833	62 M. Tamašienė, 41370
13	K. Čiaponis, 47711	62 B. Žukauskas, 45047
13	M. Martinaitis, 53232	62 A. Levinskis, 58532
13	V. Snelcius, 33228	62 J. Zienius, 12149
14	P. Janušauskas, 18720	62 A. Ambrasaitienė, 18447
14	J. Karužas, 30994	61 Plus Laukaitis, 21029
14	P. Bielskis, 35876	74 P. Almonas, 35665
14	P. Kačanauskas, 36178	74 A. Almonas, 52632
14	J. Bielskis, 38667	74 J. Stankauskas, 29692
14	A. Radušis, 47406	76 J. Daruleckas, 20539
14	O. Valnienė, 49823	76 V. Sobulevičius, 22743
14	M. Lasky, 51234	76 J. Sarskis, 23086
14	I. Bulskienė, 57768	76 A. Kaupienė, 44524
18	K. Rimkienė, 43790	77 I. Vasiliauskas, 41687
23	E. Zelinskienė, 1466	79 O. Valušienė, 24449
23	I. Staniulionis, 46819	79 P. Tamošius, 24021
23	J. Subačius, 54696	79 A. Sruutas, 24631
23	J. Subach, 56341	79 A. Druotinas, 25383
30	P. Bilius, 32198	82 M. Pranskėvičius, 32236
30	P. Krūčas, 57394	82 M. Pranskėvičius, 34768
30	A. Gegžnaitė, 55007	82 J. Baštrusaitienė, 38418
30	A. Gegžna, 15677	82 A. Laukaitis, 18902
30	J. Gegžna, 50462	82 O. Laukaitienė, 46198
30	J. Sakatauskas, 17959	82 M. Burdzilauksienė, 7038
31	J. Žilinskas, 46104	85 J. Žukauskas, 31977
32	S. Savickas, 27111	85 I. Maslauskas, 37167
36	J. Uksas, 36713	85 J. Kėlys, 42673
36	J. Alisauskas, 37549	85 J. Zarulis, 54695
36	K. Saulkis, 42159	86 J. K. Mažulka, 20863
36	J. Skutas, 42769	86 Z. Urmonienė, 28473
36	M. Keras, 44082	86 P. Pivorūnas, 31259
36	P. Dekšienė, 46116	86 B. Pivorūnienė, 31260
36	M. Zurašaitienė, 46540	86 V. Sadauskas, 38642
36	J. Pačius, 58250	86 J. Abramaitis, 40211
36	P. Valčekas, 55989	86 V. Abramaitienė, 40212
36	J. Bastis, 58550	89 M. Simkienė, 40213
36	J. Sapkus, 46125	86 M. Mažulka, 41697
36	J. Kazlauskas, 18590	86 J. Simkus, 51169
38	I. Sasna, 58456	86 St. Darbutis, 51409
38	K. Degaitis, 42782	86 M. Macienė, 55793
38	J. Springauskas, 51562	86 I. Paukštys, 49209
38	V. Bartkus, 32113	86 J. Keley, 57219
40	P. Savickas, 24859	86 U. Adams, 46950
40	E. Baltrušaitis, 55746	86 U. Barševičienė, 51606
40	P. Simanavičius, 37612	88 E. Burlienė, 34777
42	A. Miliūšas, 21732	94 A. Ilgunas, 13587
42	A. Bernotas, 36055	94 J. Jenulevičius, 21984
42	J. Zokienė, 38854	94 A. Lukša, 25576
42	J. Zokas, 38855	94 J. Nemeikis, 26534
42	J. Martin, 48714	94 I. Bitinas, 37662
42	M. Blaskis, 48752	94 V. Lukošius, 37704
42	M. Stabingis, 49648	94 M. Lukošienė, 37705
42	J. Martin Jr., 56122	94 O. Čekoskienė, 43649
42	A. Kirlienė, 41365	94 R. Bittinienė, 44453
42	K. Andriusis, 38193	94 M. Barnes, 50719
42	P. Kirliūtė, 52245	94 S. Šchultz, 50721
42	J. Zokas, 49050	95 U. Jacevičienė, 30839
43	A. Zinovičius, 2779	99 B. Kazakevičius, 6419
43	J. Urbaitis, 2797	99 R. Čičauskienė, 30422
43	A. Norbantienė, 29740	101 S. Jacevičius, 21050
50	J. Bučinskas, 38312	101 E. Schumsky, 55993
50	J. Zalner, 42828	102 K. Zaleckas, 38237
50	M. Melusevičius, 50782	103 A. Ramelka, 40666
50	M. Bučinskienė, 54491	103 A. Ramelienė, 60918

102 K. Zaleckienė, 55901

107 K. Petkunas, 21124

107 M. Barauskienė, 57784

111 A. Petrauskas, 26061

115 K. Salinsky, 38906

115 M. Baubonis, 27562

118 B. Benikienė, 24487

118 J. Garpštas, 19681

118 St. Stanelis, 28789

122 A. Tieršerskas, 19195

122 J. Kumskis, 23413

122 J. Kunskienė, 23414

122 O. Zubrickienė, 24672

122 A. Petrauskienė, 42018

122 P. Petrauskas, 43776

122 J. Belskis, 44321

122 V. Tatarčlis, 50350

124 D. Navakauskienė, 48626

124 U. Gričienė, 51879

124 O. Zengulyš, 51601

124 E. Lessie, 21352

124 K. Valčekas, 27565

124 V. Valčekienė, 38105

132 O. Smulkštieņė- Urbonienė 41449

132 B. Jurkonis, 42713

138 J. Jankevičius, 35135

138 P. Pankevičienė, 35828

138 I. Butkevičius, 47066

138 A. Maslauskas, 55016

146 V. Kiškonienė, 48168

146 V. Kiškonis, 48167

146 M. Buškevičienė, 42426

156 A. Joninas, 33301

156 A. Joninienė, 36397

157 J. Tuminskas, 30349

157 O. Pavelionienė, 52118

157 O. Yurchison, 56937

157 P. Subonis, 20696

166 A. Sančiusas, 20748

166 U. Maldonienė, 21775

166 A. Maldonis, 27806

166 P. Kasparavičius, 59366

166 J. Pukevičius, 52754

166 I. Norkevičius, 32966

169 J. Briedis, 31172

169 A. Urbona, 20239

169 B. Grauba, 21581

169 K. Urbonienė, 35139

173 L. Blazionienė, 57002

178 M. Galinskis, 57453

178 W. Valantienė, 68344

178 V. Jučenė, 54893

178 A. Lukošius, 43345

178 O. Lukošienė, 53804

178 K. Jurinas, 52258

178 M. Kaupas, 32542

178 J. Sandarga, 45005

178 K. Bartkunas, 33882

178 M. Encheris, 58186

178 M. Bajorinienė, 32647

178 B. S. Jūrėnas, 58076

178 J. Zabelskis, 58219

178 I. Matas, 57607

178 J. Styra, 53722

178 I. Prunskienė, 51281

178 M. Liecienė-Jaunienė 55426

178 P. Budris, 54424

178 J. Simaitis, 57451

178 D. Glabis, 42282

178 V. Glabienė, 47097

178 P. Pocevič, 58208

178 P. Žilinskas, 55181

178 E. Doves, 56308

178 C. Pocius, 41482

178 A. Mikšys, 53635

178 J. Mikšys, 57448

178 F. Velicka, 57444

180 J. Staloraitis, 27820

180 M. Staloraitienė, 40781

180 P. Duniša, 53808

195 J. Sabanas, 44329

195 O. Lucas, 52287

198 A. Jonavičienė, 48018

198 A. Bezko, 61930

198 V. Neverauskas, 21402

198 J. Trucea, 47495

198 P. Svilinis, 50943

198 A. Kupriūtė, 57616

198 M. Lukoševičiūtė, 57950

198 L. Venaitienė, 42452

207 J. Svanoraitis, 26807

207 V. Giedraitis, 28543

207 V. Streimikis, 28546

207 I. Ivoronaitienė, 37812

207 M. Gedraitienė, 45091

207 O. Blozevičienė, 45423

207 B. Cemerkiene, 49091

207 J. Marks, 51933

207 A. Stone, 57067

207 O. Nil, 57968

207 V. Čemarka, 58114

207 Z. Selkauskienė, 58164

208 B. Pivartunienė, 30592

208 M. Baršienė, 56471

211 S. Gegužis, 10688

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

Sveikinimai iš Atostogų

Sveikiname iš atostogų, kurias labai smagiai leidžiame ponų Lapių naujai įkurta me vasaravimo viešbutyje, Stony Brook Lodge, Stony Brook, L. I. N. Y. Tai yra gražiausia visoje Ilgoje Sa. je vieta, visai netoli patogių maudynių. Ponia Lapienė rupe stingas svetingumas ir vaišingumas, vasaroto j a m s atostogas padaro labai maloniomis. Linksmi, maloniai ir labai patogiai vasarinį poilsį leidžiame.

Zosė Vitaitienė,
M. R. Tubelytė,
S. E. Vitaitis.

Kardu Nudurė Savo Motiną

Ysidro Agullera, 25 metų vyras, su savo žmona gyvena 170 W. 65-th St., New Yorke. Jo žmona dirbo šalimam restaurane, o jis buvo namie, kuomet atėjo jį atlankyti jo motina, jis paėmęs kardą savo motiną nudurė.

Skandalas Policijos Departamente

Vėlesniu laiku New York'e labai laisvai veikė visokie gembleriai, ypatingai arklių lenktynių vadiniai "Bukiai", net šaligatviuose priimdavo lenktynėms dedamus pinigus. Liko nužiūrėta, kad jie turi ryšius su policija. Majorių reikalaujant, užvestas tyrinėjimas ir policijoje pasidarė didelis sukretimas.

Didelis Gaisras

Iš rugpjūčio 6 d. į 7 d. 12:15 naktį, Daniels & Kennedy laikraštinių popiero sandėlyje, 7 Corlears St., netoli East River, New York'e, kilo didelis gaisras. Gaisrą gesinti buvo sušaukti veik viso didmiesčio ugnagesiai. Degančio sandėlio liepsna kilo virš 100 pėdų į orą ir visur plačiai buvo matoma. Apie linkę gyvenanti 90 šeimų buvo apšaudę namus. Gaisrą matyti susirinko virš 5,000 minia. Sandėis užėmė plotą 100 x 250 pėdų ir turėjo patalpas 6,000,000 ketvirtinių pėdų.

Atvyko 18 Lietuvių Trentinių

Rugpjūčio 3 d. iš Vokietijos atplaukusių SS Marine Flasher laivu atvyko 18 lietuvių, kurių tarpe 3 Amerikos piliečiai, o likusieji su imigracinėmis vizomis, kurių 8 pasinaudojo Lietuvos kvota ir 7 atvyko be kvotos (non-quota). Atvykusieji išsiskirstė pas gimines bei draugus:

Stanislovas ir Jadvyga Bajorinai su dukra Aldona ir sunum Liudu apsisotojo pas gimines: 159 Fiske Street, Waterbury, Conn.

Kunigas Stasys Budavas, žurnalistas ir poetas, išvyko Lietuvos Pranciškonų globon, Mount St., Francis, Greene, Me.

Dr. Kazimieras Pautienius su žmona Ona (J. A. V. pilietė), sunumis Algimantu ir Mindaugu ir dukra Birute, laikinai išvyko į New Britain, Conn., o toliau vyks pas šv. Juozapo parapijos kleboną kun. P. Česną, 614 W. Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa. Dr. Pautienis yra pasižymėjęs gydytojas chirurgas ir prieš Lietuvos okupaciją buvo Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune profesorium, o vėliau profesoriavo Vilniaus universitete.

Aleksandra ir Juzefa Račkaiškai išvyko į Chicago pas vaikus: 6357 San Francisco Ave., Chicago, Ill.

Viktoras Savičius, J. A.

V. pilietis, laikinai apsisotojo pas žinomą kurortininką Juozą Bačiūną, Sodus, Mich., o vėliau vyks pas motiną: 4511 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill.

Edmundas Trečiokas, J. A. V. pilietis, apsisotojo pas tetą S. Perry, 1703 N. Kimball Chicago, Ill.

Seselės vienuolės (kazimierietės) Skolastika Stanevičiūtė, Aleksandra Genovaitė Gustaitytė, Joanna Čiučykė ir Salomėja Zdanevičiūtė, pasisveičiausias pas seses vienuoles Philadelphia, Pa., apylinkėje, vyksta į Chicago.

Atvykusius pasitiko BALF Rubų Sandėlio vedėjas p. Valaitis su poniu ir Lietuvoje gen. kons. attache A. Simutis, kuris pagelbėjo su formalumais.

L. G. K.

Brooklyn, N. Y.

Savaitraštis Amerika Išigijo Nuosavą Namą

Brooklyne leidžiamas katalikų savaitraštis Amerika, ilga laiką buvo Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo name, 222 S. 9-th St., Brooklyne. Kuomet Susivienijimas namą pardavė ir jį nupirkęs žydas pareikalavo, kad Amerika savo spaustuvei vietą susirastų kur kitur. Kadangi tinkamą vietą susirasti nėra lengva, tai tas susitrudė ir namo savininkas gavo teismo leidimą Ameriką verstina prašalinti.

Spaustuvės mašinos ir visas inventoriūs laikinai tapo perkeltas į Apreiškimo parapijos mokyklos sklepą, iki bus surasta tinkama vieta.

Praeitą savaitę Amerika įsigijo nuosavą namą adresu 417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Namas yra didelis ir spaustuvės įrengimui yra Erdvi vieta. Kaip greitai į nuosavą namą mašinos bus perkeltos, taip greitai savaitraštis Amerika vėl pasirodys. Linkime gerų pasekmių nuosavam name.

Koresp.

Tėvynę Gaunate Suvėluotai

Tėvynės formos buna prirengtos ir spaudai atiduodamos antradieniais apie 1 val. po pietų, o atspausdintas laikraštis paštui pristatomas trečiadieniais pavakary.

Del popierio stokos praeitos savaitės Tėvynė paštui buvo atiduota tikai šią savaitę. Suvėluotai gaudami žinokite, kad tas atsitinka ne del redakcijos ar administracijos kaltės.

So. Boston, Mass.

BALF organizacijai surinkta \$3,546.75

Lietuvių salėje čia liepos 9 d. įvykusiame susirinkime, išduoti pilni raportai iš įvykusių Bostone 28 d. viešos rinkliavos — Tag Day.

Iš raportų paaiškėjo, kad surinkta \$3,546.75. Tuos pinigų surinko 153 rinkėjai ir rinkėjos. Visiems pasidarbavusiems nuoširdžiai padėkota. Padėkota ir spaudai už talką. Padėkota ir radio vedėjams. Ypatingai padėka išreikšta Bostono lietuvių spaudai — Darbininkui ir Keleivui, taip pat radio vedėjams A. F. Kneičiui ir A. Minkui, kurie, prie savo skelbimų, dar gelbėjo gauti laiko ir amerikiečių programose.

P. Januškiui pasiulius, dar veikėjai užsidėjo mokesčiu. Pats Januškis paaukojo \$10. Kiti po \$10 auokojo: J. Tuinila, A. Mizara, J. Kas-Kasmauskas, Kasia Kasmauskienė, A. Nevieraitė, Veronika Šimkie-nė, ponis O'Halloran, ponis

Kropienė, Pet. Sviličnė, J. Vileišis. \$5 paaukojo tik iš Europos atvykęs inž. J. Vasys. Toks bostoniečių pasižymėjimas BALF organizacijai suteikė gražios naudos. BALF.

BALF Metinis Seimas

BALF Direktorių Tarybos nutarimu, Bendorjo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo metinis seimas įvyks 1947 m. lapkričio 5—6 dienomis, Hotel New Yorker, New York'e.

Visi BALF skyriai yra prašomi ruošti metiniam seimui. Geriausias pasiruošimas būtų pravedimas BALF važiaus visu pajėgumu ir išrinkimas savo atstovų seiman.

Seimo darbotvarkė bus pranešta vėliau. Viešbutyje yra rezervuotas ribotas kambarių kiekis. Norintieji turėti viešbutyje kambarius, prašomi iš anksto pranešti BALF raštūnėn, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kun. Dr. J. B. Končius, BALF pirmininkas
Nora Gugienė, BALF sekretorė.

Shamokin, Pa.

Perkuno Trenksmas Išgydė Suparalžiuotą Moterį

Šeši mėnesiai atgal Stella Aloski susirgo paraližiaus liga, nevaldė šoną ir pečius, be kitų pagelbos ji negalėjo nė pavalgyti. Daktarų dėtos pastangos nieko negelbėjo. Liepos 7 dieną vidurnaktį buvo didelis graustinis ir vienas perkuno trenksmas taip išgąsdino ligonę, kad ji nepajuto kaip iš lovos išoko ir išmėgė vaikščioti. Rugpjūčio 3 dieną ji atsilankė Marlin, Pa. pas savo motiną A. Lamovičienę ir savo krutimis maitina mažą kudišką, kurį prieš susirgimą susilaukė prieš mėnesį laiko.

Perkunas tai vis perkunas, jis yra galingas, kuris tą naktį sugadino daug radio, bet moters sveikata yra brangiausia už viską.

A. J. Banišauskas.

Chicago, Ill.

Per Tag Day BALF surinkta \$13,037.93

Liepos 1 d. čia įvyko gatvės vieša rinkliava. Surinkta \$13,037.93. Rinko 598 rinkėjos ir rinkėjai.

Marquette Park 102 rinkėjos surinko	\$2,370.03
Cicero 94 rinkėjos surinko	2,009.57
Birdgeport 74 rinkėjos surinko	1,778.15
Brighton Park 70 rinkėjų surinko	1,447.17
Roseland 62 rinkėjos surinko	1,328.66
Town of Lake 64 rinkėjos surinko	1,180.11
So. Chicago 28 rinkėjos surinko	661.55
North Side 32 rinkėjos surinko	600.00
18-toj kolonijoj 22 rinkėjos surinko	514.18
Chicago Lietuvių Moterų Klubas surinko (12 rinkėjų)	466.56
West Pullman 18 rinkėjų surinko	326.64
Mt. Greenwood 16 rinkėjų surinko	229.54
West Side 5 rinkėjos surinko	125.77

Per šią liepos 1 d. rinkėjos išplatino 150,000 tags. Daugiausiai surinko Frances Slešinski, Ji surinko \$140.00. Vidutinai viena rinkėja surinko \$20.18.

Leidimą išrūpino iš Chicago ir Cicero miestų valdybų Illinoiso Važiaus Komiteto pirmininkas adv. A. A. Ollis.

Vajaus reikalus tvarkė Bronius Budginas. Į darbą aukoms rinkti buvo įsikinę ir Chicagoj atostogaujant svečiai ir viešnie iš New Yorko, Pittsburgho, Kenosha, Wis. ir kitur. BALF.

Trentiniai ir Musų Atsakomybė

Kada karas užsibaigė, buvo 8,000,000 žmonių Europoje, kurie buvo trentiniai, Karas išrovė jų kraštus. Nuo VJ dienos septyni milijonai iš tų žmonių sugrįžo į savo šalis, tik su pagelba Jungt. Tautų armijos ir UNRRA. Bet 850,000 žmonių pasiliko Austrijoje ir Vokietijoje, jie apleido savo šalis del gerai žinomų priežasčių ir dabar jie negali grįžti del persekiojimų arba mirties bausmės. Šie nelaimingieji žmonės be šalies, be jokių teisių, be mažuotės progos vesti normalų gyvenimą, kas ryt atsikeldami be jokios vilties — nusimine, demoralizuoti — jie maldauja musų pagelbos, ir mes turime jiems duoti tą pagelbą.

Šiandien bilius pasiulytas įleisti 400,000 trentinių į Šv. Valstijas per sekamus 4 metus — 100,000 per metus. Šio pasiulymo priešai sako, kad tie trentiniai yra komunistai. Kvailybė! Daugiau negu 700,000 tų trentinių pabėgo iš komunistų-okupantų šalių — iš Baltijos valstybių, Lenkijos, Jugoslavijos ir net Rusijos. Tos šalys yra antikomunistinės.

Vargšai, negali grįžti į savo mylimas šalis, kurias dabar dominuoja komunistai. Greitai juos sumtų ir išmėgtų į tolimas vietas arba kaip kitaip su jais pasielgtų.

Dabar ištrėmire yra 650,000 krikščionių ir 200,000 žydų.

Biliaus priešai sako, kad tie trentiniai atimtų darbus nuo amerikiečių. Bet atsiminkime, kad daugiau kaip 50% yra moterys ir vaikučiai. Antroje vietoje, tie visi žmonės taptų suvartotojais, kas reiškia, kad produkcija turės būti didesnė. Ir didesnė produkcija reiškia daugiau darbų. Ir trečioje vietoje, kaip p. William Green, prezidentas Darbo Federacijos pareiškė: "Mažas skaičius kasmet įleistas nepasilikty mūsų didmiesčiuose ir jie nesudarytų rimtą darbo problemą. Jų tarpe yra puikūs agrrikultūristų, tarnų, slaugių, gydytojų ir visokių kitų prityrusių ir neprityrusių darbininkų, kurie atneštų industriniui ir moksliškių gabumų į Šv. Valstijas. Ir šie trentiniai, įleisti į Šv. Valstijas turi atdeivauti nuo amerikiečių arba organizacijų, kurie prižada, kad šie žmonės netaps visuomeniška našta".

Kaip mes, trentinių įsteigta tauta ir trentinių sustiprinta, galime uždaryti savo duris šių laikų persekiojamiems trentiniams? IFAD.

Užuojautos laiškas

Apgailauju, kad netekau savo gero draugo, redaktoriaus Prano Bajoro, su kuriuo dailinausi mintimis mušių laukuose Pirmojo Pasaulinio Karo laikais. P. Stankevičius.

14 šimtų 14

Įvairių juokų ir dainų knyga. Jeigu dar neskaitėte, tai reikalaukite. Kaina \$1.50. Kita maža dainų knygelė, kaina 50 centų.

Reikalaudami kreipkitės:
JUOZAS RATKUS,
901 S. W. 27-th Ave.,
Miami 35, Florida.

STANLEY INSURANCE SERVICE
INCORPORATED
GENERAL INSURANCE
209 East Fayette Street, Baltimore 2, Md.
TELEFONAS: PLAZA 3700

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

Pajieškojimai

Milišauskienė-Smailytė Marija, dukte Antano, gimusi 1911 m., Klyniškės kaime, Skriaudžių parapijoje, "Veiverių valsčiuje, Mariampolės apskrityje. Dabar gyvena Augustdorf DP (21a) Camp, Kreis Detmold, Germany, British Zone. Ieškau pusbrolį ir puseserį Zalnieračių: Jono, Juozo, Albino, Marijos ir Liudvisės, gimusių Amerikoje, iš tėvų Zalnieračių, Jono ir Zalnieraiteienės-Cibirkaitės Marijos.

Milišauskienė-Smailytė Marija, Augustdorf DP Camp, Kreis Detmold, Germany, British Zone.
Aeas-Acavičius Feliksas ir Petras, gyvena Wilkes Barre, Pa.
Aeas Antanas ir Stanislovas, broliai Julijos Arlauskienės, gyv. Chicagoje.
Adomatis Adomas, iš Vilkaviškio apskr.
Akunaukaitė Konstancija, ištekejus, iš Vilkaviškio apskr.
Antanavičius Kazys, sunus Petro, kil. iš Kailiadorių vals., Trakų ap., lankėsi Lietuvoje apie 1924 m.
Arlauskas Benediktas, iš Nevarėnų vals., Telšių apskr., gyv. Chicagoje.
Bagdonas Jonas ir Pranas, gyv. Chicagoje ir Washingtone.
Bagušinskas Adomas, iš Stakliškių vals., Alytaus apskr.
Baltuška Petras, gyv. Wilkes Barre, Pa.
Baranauskas Petras ir žmona Leokadija, iš Mažeikių apskr., Sedos parap.

Bartašius Juozas, gyv. Chicagoje, giminaitis Antaninos Bagdonaitės-Kančaitienės.
Bartosevičius Viktoras, ir visa Bartosevičių šeima, kil. iš Jurbarko, gyvena Chicagoje.
Beteraitė (Billis) Jadvyga-Jeanne ir jos trys seserys, gyv. So. Boston, Mass. Jų motina Marija Beteraitė-Vaičiūnaitė buvo kilusi iš Stakliškių m., Alytaus apskr.
Blaiša Pranas, sunus Marijos Blaigienės-Sedleckaitės.
Bignala Antanas, iš Mažeikių apskr., gyv. New Yorke.
Bruzgulienė Viktorija, ir Bruzgulytė Emilija, iš Kvetkų vals., gyv. Chicagoje.
Budrik Vincentina, gyv. Cambridge, Mass., 581 Main St., ir jos vaikai.

Bukauskas Pijūšas, sunus Juozo, gyv. rodos Chicagoje.
Burzdžius Juozas, iš Naumiesčio vals., Tauragės apskr.
Cepaitis Vincas, iš Sarakų kaimo, Paežerių vals., Vilkaviškio apskr., ir dukterys Anelė, Amilė ir Eleonora, gyv. Baltimore.
Cepaitytė Magdalena, ištekejusį Lion, iš Sarakų kaimo, Paežerių vals., Vilkaviškio apskr., gyv. Iowa valst., ir jos dukte Irena Mitchell Daugirdaitė Ona, dukte Antano, iš Kalvarijos vals., Mariampolės apskr., ištekejusį.
Daugirdaitės Ona ir Veronika, dukterys Stasio, iš Kalvarijos vals., Mariampolės apskr., ištekejusių pavardės nežinomos.
Domanskienė-Sneliūtė Liudvika ir vyras Juozas Domanskis, kilę iš Cekiškės, Kauno apskr.
Dovydatis Antanas, brolis Simonaitienės.
Drangūnys, keli broliai, iš Dauksių, e.
Dumša Petras, gyv. Cambridge, Mass.

Kidukuvičius Juozas ir Zigmas, iš Kauno, gyv. Bostone ir Brooklyne.
Elvišius Juozas ir Povilas, iš Skaudvilės vals., Tauragės apskr., gyv. Chicagoje.
Filipovskis, iš Virbalio, Vilkaviškio apskr., išvykęs Amerikon 1939-40 metais.
Consulate General of Lithuania, 11 West 82-nd Street, New York 24, N. Y.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Cekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Išdūninko Pasirašymul Rugpjūčio 9 Dieną, 1947 Metų

Išmokėtos pomirtinės

JULĖ GANIENĖ, 211 kp., Mahanoy City, Pa., gimus birželio 18 d., 1878 m., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė liepos 11 d., 1926 m., mirė liepos 16 d., 1947 m. nuo hipertension. Velionės sunui, Edward Ganis, pomirtinės išmokėta	\$300.00
BALTRUS JASUKAITIS, 245 kp., Newark, N. J., gimęs kovo 20 d., 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 23 d., 1916 m., mirė liepos 20 d., 1947 m. nuo coronary thrombosis. Velionio moteriai, Anelei Jaskaitienei, pomirtinės išmokėta	\$1,000.00
JUOZAS KAIRIS, 352 kp., Detroit, Mich., gimęs vasario 5 d., 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkričio 2 d., 1924 m., mirė liepos 2 d., 1947 m. nuo carcinoma of lungs. Velionio moteriai, Eva Kairis, pomirtinės išmokėta	\$300.00
Viso	\$1,600.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$88,637.66

Išmokėtos ligoje pašalpos

M. LILIKIS, 7 kp., Pittston, Pa. Sirgo 11 savaičių ir 2 dienas	\$34.00
O. RIZELIENE, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 10 s. ir 2 d.	62.00
I. URBONAVICIUS, 32 kp., Buttonwood, Pa. Sirgo 13 s. ir 5 d.	70.50
A. STACWICZ, 36 kp., Chicago, Ill. Sirgo 8 s. ir 5 d.	53.00
V. ALUKONIS, 43 kp., So. Boston, Mass. Sirgo 4 s. ir 1 d.	37.50
O. KRIVICKIENE, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 8 s. ir 4 d.	52.00
A. BAGDONAS, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 7 s. ir 5 d.	70.50
J. GARUCKAS, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 15 s. ir 1 d.	163.00
V. KELLY, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 17 s. ir 1 d.	175.00
P. BLAZEVICIUS, 51 kp., Bridgeport, Conn. Sirgo 2 s.	18.00
M. SUKIBNE, 87 kp., Omaha, Nebr. Sirgo 3 s.	17.00
A. AKROMAS, 87 kp., Omaha, Nebr. Sirgo 2 s. ir 1 d.	19.50
M. OSIPAVICIUS, 101 kp., Paterson, N. J. Sirgo 3 s.	18.00
C. MURZA, 107 kp., Philadelphia, Pa. Sirgo 7 s. ir 4 d.	46.00
A. ZUKAUSKAS, 153 kp., Du Bois, Pa. Sirgo 3 s.	18.00
J. RADZEVICIENE, 155 kp., Benid, Ill. Sirgo 12 s. ir 5 d.	74.50
J. CEBATORIENE, 214 kp., St. Louis, Mo. Sirgo 2 s. ir 1 d.	13.00
K. SKINULIENE, 236 kp., Toronto, Ont., Can. Sirgo 2 s.	18.00
J. BAIGIS, 246 kp., Plymouth, Pa. Sirgo 1 s. ir 5 d.	22.00
J. VIAKTARIS, 246 kp., Plymouth, Pa. Sirgo 2 s.	24.00
L. KAMINSKAS, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 14 s. ir 3 d.	152.00
Viso	\$1,157.50
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$36,365.50

M. J. VINIKAS,
SLA sekretorius.

DYKAI

BIZNIERIŲ PIKNIKAS Rugpjūčio-August 24 d., 1947 Metų

Clinton Park, Maspeth, N. Y.
Gros J. PASKEVICIAUS Orkestras

Įžanga Visiems Dykai

PROGRAMA:
Virvės traukimas, Lenktynės maiše, Trikojos lenktynės, Pajų valgymo lenktynės, Krekių valgymo lenktynės ir Paršiuo gaudymas.

Pasigauk ir bus tavo, Judami paveikslai, Dovanos lenktynių laimėtojams. Turėsi daug baikų, linksmi pasisoksi ir tas viskas DYKAI!

Įžangos tikietas reikalingas, gauk jį pas vietos biznierių ar kreipkis į
LISAUSKO ANGLŲ KOMPANIJA,
496 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Vardas _____
Adresas _____
Prisiųskite man _____ tikiety
Bus puiki proga pasilinksinti, pasimatyti su draugais ir daugiau pažinčių gauti. Dalyvaukite visi!

JUOZAS STALINAS
arba
K a i p Kaukazo Razbaininkas
Pasidarė Rusijos Diktatorium

Tokią brošiūrą yra parašęs J. Pilpauskas, kuris pažysta Staliną nuo jo kudykystės. Čia nušviestas visas Rusijos diktatoriaus gyvenimas: kaip jis rubavo bankus ir kaip jis žudė savo sebrus. Ne prasimanymai ar šmeižtai, bet istoriniai faktai, su datų, vietų ir vardų nurodymais.

Brošiūra didelio formato, raudonais kaip kraujas viršeliais, 32 puslapiai grynų faktų, kaina tik 25 centai. Gaunama "KELEIVIO" knygyne:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.